LETO XXV.

NOVEMBER
1976

Registered at the G.P.O. Melbourne, for transmission by post as a periodical, Category A

NAROČI IN BERI !

KOGAR ZANIMAJO DOKUMENTARNE KNJIGE za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945), lahko pri MISLIH naroči sledeče knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharskih dogodkih 1945) — Cena $1.—.

V ROGU LEŽIMO POBITI — Dokumentarna poročila očevidcev zbral Tomaž Kovač, — Cena en dolar.

SVOBODA V RAZVALINAH — (Grčarice, Turjak, Kočevje) — Cena $2.—.

PRAVI OBRAZ OSVOBODILNE FRONTE (II. in III. del) — Zbral Miha Marijan Vir, Argentina — Cena vsake knjige $2.—.

ODPRTI GROBOVI (II., III. in IV. knjiga dokumentov) — Zbral Franc Ižanec, Argentina — Cena vsake knjige $2.50.

REVOLUCIJA POD KRIMOM. — Dogodke opisujejo pokojni ižanski župnik Janez Klemenčič, Ciril Miklavec in dr. Filip Žakelj, Argentina. — Cena $2.—.

BELA KNJIGA (izdana v ZDA) prikazuje razvoj 1941 — 1945 ter vsebuje 10.000 imen v tem oddobju pobitih Slovencev ter vrnjencev iz Vetrinja. Cena $5.—

Danes je vse to že zgodovina in jo je vredno iz vseh virov trezno prebirati in presojati, četudi domovina te prilike ne daje niti študentom. Za nekoga, ki je študiral doma in ga snov zanima, knjige nudijo lepo priliko spoznati dobo tudi z druge strani.

Precej teh knjig mi je že pošlo in že dolgo čakam, da pridejo nove pošiljke. A naročila vseeno sprejemam. Tiste, ki na knjige že dolgo čakajo, pa prosim potrpljenja. Zastoj ni moja krivda.

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštnine je $7.—.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena $2.— in $3.— (v platno vezana).

MOJA RAST (Pokojni gimnazijski ravnatelj Ivan Dolenec jo je napisal v trpljenju preganjanj) — Cena $3.—.

BUTARA (zbirka novel in črtic Franceta Kunstlja) — cena $3.00.

LJUDJE IZ OLŠNICE (Prekmurske črtice Franka Bükviča) — cena $3.00.

JOŽE PETKOVŠEK (slikarjeva življenjepisna povest izpod peresa Marjana Marolta) — cena $3.00.

UKRADLI STE MI SRCE (življenjepis sv. Janeza Bosca) — cena $1.75.

SVETNIK IN NJEGOV DEMON (življenjepis sv. Janeza Vianeja) — cena $1.80.

NAŠE ŽIVLJENJE (Vzgojna knjiga dr. Rudolfa Hanželiča) — Cena $4.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena $1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena $1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena $1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Štefan Steiner) — cena $1.50.

SKRIVNOST VERE — cena $1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena $1.50.

*

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je s poštnino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI (THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVLJEN LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani
Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel.: 86 7787
Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101
Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uradništvo ne sprejema.
Letna naročnina $4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije $6.00, letalsko s posebnim dogovorom)
Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

Mrtvim spomin – živim opomin

ŽE V JULIJSKI ŠTEVILKI smo se ustavili pri MISLIH — "neprecenljivem viru podatkov", kakor jih je imenoval tržaški profesor Martin Jevnikar. Nič ne bo napak, če se v novembru posebej ustavimo pri naši MATICI MRTVIH.

Življenje gre svojo pot: srečavamo se in načrtujemo, dogodek sledi dogodku, vsak pa pusti svoj pečat naši izseljenski skupnosti. Vrstijo se prihodi in odhodi, nove zakonske zveze in z njimi rojstva novih življenj — porast našega števila. Pa tudi smrt posega s staranjem naše etnične skupine neusmiljeno in vedno pogosteje med naše vrste. Koliko jih je že, ki so med nami živeli, mnogi z nami celo delali za to našo izseljensko skupnost — danes jih krije avstralska gruda. Pa te smo poznali in bridko nam je bilo pri slovesu. Mnoge druge med nami je šele smrt odkrila, da nosijo slovensko ime: prvič in zadnjič so prišli v MISLI, ko so omahnili in končali svojo zdomsko pot. Spet druge slučajno odkrije skromna omemba — ustna, pismena ali morda tiskana med dnevnimi nesrečami — včasih zgolj naključuje: tujec jih je pokopal in še grob nam je neznan . . . So pa tudi rojaki, ki so nam celo mrtvi neznanci in naš seznam njih imen še nima. Ji bo sploh kdaj imel?

Ne bilo bi lepo, če bi mislili le na žive, pa nam pokojnih ne bi bilo mar. Tudi ti — znani in neznani — so del naše narodne družine pod Južnim križem. Ko molimo za naše pokojne, vključujemo vse; ko se spominjamo znanih, nam spomin nehote objame tudi tiste, ki jim morda niti imena ne vemo.

Gotovo bi naši izseljenski kroniki nekaj manjkalo, če bi mrtve izključili iz nje. Poročilo o smrti se oddolži spominu in obvešča bralce, obenem pa tiskana beseda ostane kasnejšemu zgodovinarju, ki ga bo zanimal tudi ta del našega "življenja" — umiranje je neizogibni zaključek vsega.

Brez 25-letnega življenja MISLI bi šla imena naših pokojnih v pozabo. Ob prvih številk so na straneh našega mesečnika tudi te važne beležke: včasih takoj ob smrti, včasih kasneje, mnogokrat z nepopolnimi podatki; pa vendar vselej skrbno zapisane in večkrat izpopolnjene s kasnejšimi popravki in dodatki. Precej je bilo primerov, zlasti pred leti, ko je bila posmrtnica v MISLIH tudi prvo in edino sporočilo najbližjim v domovini, da v Avstraliji nimajo več komu pisati . . .

V sedmem letniku (1958, številka 11-12) je skušal urednik o. Bernard zbrati vsa doslej znana imena pokojnih rojakov, ki so umrli na peti celini. Pod to prvo MATICO NAŠIH MRTVIH je prišlo 62 imen. Seznam je vzbudil med balci precej zanimanja, zato je prišel izpopolnjen ponovno v tisk tudi naslednje leto (osmi

L. XXV — NOV. 1976 — ŠT. 11

VSEBINA:

Mrtvim spomin — živim opomin — Urednik — stran 305
Moj Bog (pesem) — D. Kette — stran 306
Goriški slavček — Mirko Mazora — stran 307
Kje je smrt, če je življenje v nas? — Dr. V. Brumen — stran 310
Konec — Ivan Cankar — stran 312
Pred odhodom Ivana Cankarja — F. S. Finžgar — stran 313
Matica naših pokojnih — stran 314
Grobovi na tujem (pesem) — Limbarski — stran 315
Izpod Triglava — stran 316
V vlaku — mi — stran 317
P. Bazilij tipka . . . — stran 318
V času obiskanja — stran 320
Izpod sydneyskih stolpov — p. Valerijan — stran 322
Ob Baragovem grobu — Dr. F. Jaklič — stran 324
Večna vez (povest-nadaljevanje) — Karel Mauser — stran 325
Še enega smo dobili! — stran 325
Naše nabirke — stran 327
Kaj pravite? Pogreb in maša — p. Bazilij — stran 328
Adelaidski odmevi — p. Filip — stran 329
Z vseh vetrov — stran 330
Kotiček naših malih — stran 332
Križem avstralske Slovenije — stran 333

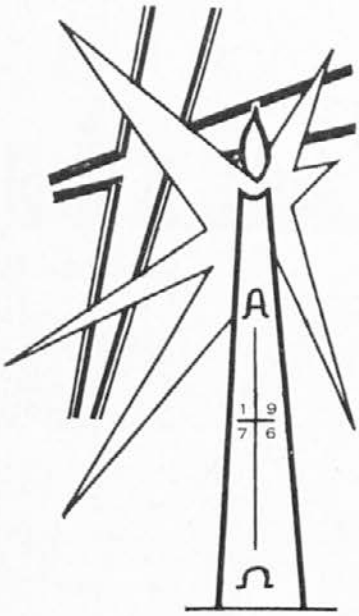

"Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje".

(Jan 11, 25)

letnik, novembrska številka). Nato je urednik redno v novembru objavljal imena vseh, ki so v teku leta kot pokojni prišli na strani MISLI. Ta skupni letni seznam je postal MISLIM tradicionalen in so bralci zanj hvaležni.

Ob prevzemu uredništva (1972) sem se zavzel za ponovno izdajo abecednega imenika vseh znanih umrlih rojakov med nami. Ta novembrska MATICA NAŠIH POKOJNIH obsega 464 imen in najosnovnejših podatkov, kar sem jih seveda mogel zbrati. Do danes je številka z novimi umrlimi in dodatki novoodkritih narastla za 216: naša Matica pokojnih torej obsega že 680 imen. Seveda pa še dolgo ni popolna in nikoli ne bo. Zato uredništvo leto za letom vabi k sodelovanju vse naročnike in bralce, naj poročajo o pokojnih, ki so živeli in umrli izven naših središč.

Brez MISLI bi te naše Matice pokojnih rojakov gotovo ne imeli. Grobov pa zato nič manj . . .

Dolga vrsta znancev in neznancev, pa vendar domačih imen, nam je vsem zgovorna novembrska pridiga. Med njimi so mladi in stari, umrli v trenutku nesreče in po dolgotrajni bolezni, lepo pripravljeni na odhod in tudi ne . . . Bog se usmili njih duš — prižgimo jim lučko molitve!

Enkrat se bo pojavilo na seznamu MATICE POKOJNIH tudi moje in Tvoje ime. V katerem letniku — je za nas neznanka. Mrzlo nas spreleti ob mislih, da morda že prihodnjo leto — kdo ve . . . Spremeniti tega ne moremo, važno pa bo takrat le to, da bomo vredni za vstop v "Očetovo hišo". . .

Takrat — upam — bodo drugi molili tudi za nas.

Urednik

MOJ BOG

Ko pride noč, sodruga fantazije,
in mir objame polje in gore,
se raz podobe moje galerije
spominov temni zastori spuste.

In duh se med spomini lahno vije
in moje ranjeno drhti srce,
in pozna ura v tihi noči bije,
in vedno še oči v temo strme.

Tako pred Bogorodico trepeče,
sedaj vstajaje, a sedaj vmiraje,
do jutra srca gonobeči plamen.

O da bi tudi ti, srce goreče,
ob grobu zadnje že bilo postaje
in vzdihnilo že k nji poslednji Amen!

DRAGOTIN KETTE

Ob proslavljanju Cankarja je šla stoletnica rojstva tega našega pesnika slovenske Moderne tiho mimo nas. Spomnimo se ga vsaj s tem njegovim sonetom, ki je eden najlepših.

Dragotin Kette je bil rojen 19. januarja 1876 v Premu na Notranjskem. Umrl je še mlad 26. aprila 1899, a zapustil nam je pesniški zaklad, ki je danes dragoceni del slovenske literature.

Goriški slavček

Sedem desetletij bo poteklo v tem mesecu od takrat, ko je "goriški slavček" nehal peti: dne 16. novembra 1906 ga je med maševanjem zadela kap, 24. novembra mu je za vselej zastalo plemenito srce. Spomnimo se ga z vrsticami, ki jih je za koledar Goriške mohorjeve družbe napisal podgorski župnik MIRKO MAZORA.

SEDEMDESETLETNICA Gregorčičeve smrti! Vedno bolj se odmikamo od tistega trenutka, ko je njegovo trudno srce utripnilo poslednjikrat, od tistega časa, ko so Slovenci zaihteli na Katarinijevem trgu v Gorici ob poslušanju akordov: Nazaj v planinski raj! Vedno redkejši so tisti, ki so ga včasih srečali v drevoredu proti pevmskemu mostu, kjer se je za hip ustavil ter se zamislil v soške valove. Samo še deset ali petnajst let — in nihče več se ne bo mogel ponašati: jaz sem ga poznal!

In vendar je njegov spomin tako živ. Nič ga ne more zasenčiti, niti najbolj poveličevana zagonetna moderna pesem. Zlato je pač zlato — ima trajno veljavo skozi vsa stoletja. Tako globoko je zakoreninjena njegova pesem v narodu, da bo v njem živela do sodnega dne. Nobena sila mu je ne bo iztrgala iz duše. Narod pač čuti, kaj je lepo in vzvišeno, kaj dosega tiste visočine, ki se tikajo neba.

Meseca avgusta 1933 sem se peljal z vlakom v Rim. Bilo je sveto leto. Pozna noč. Čutil sem domotožje: daleč je domovina, daleč so moji domači kraji in moji ljudje! Nenadoma mi priplava od nekod pesem: Sinoči je pela kot slavček ljubo . . . Kar neslo me je v tisti kupé, odkoder je pesem prihajala. Tam sem se srečal s slovenskimi rojaki iz Ljubljane.

Bog ve, kolikokrat je že zaorila Gregorčičeva pesem ne samo po Sloveniji, ampak tudi po tujih tleh, kjer ima za slovenskega popotnika še posebno privlačnost, poseben prizvok.

Leta 1945 sem bil v vasi Montefiore blizu Rimini. Romantične noči so vplivale name, da sem deklamiral nočni samoti in daljnim zvezdam njegove pesmi. Italijanski župnik se je kar čudil skrivnostni govorici, ki je kar ni hotelo biti konca in mu ni pustila spati.

Pa to ni osamljen primer. Po vseh kontinentih sveta je že marsikateri Slovenec dal duška svojim čustvom, ki mu jih je vžgal spomin na dom, in je recitiral njegove pesmi. Nekdo mi je pripovedoval, da je zelo pogosto deklamiral pri vojakih:

Bratje, ah nikar kopati
med tujinci groba mi,
tam ne morem mirovati,
tam pokoja zame ni.

Zemlji, ki me je rodila,
dajte moj umrli prah,
ona bodi mi gomila,
njen odeva naj me mah.

Lani je prišla iz Argentine na obisk v Slovenijo Marjetica. Želela je videti rojstni svet svojih staršev. Gnalo jo je tudi k Svetemu Lovrencu ob Soči. Tam se je zamislila in utešila hrepenenje svojega srca. Pokleknila je na grob največjega sinu naših gora, ki je pel tako toplo in iskreno, iz duše v dušo. Sedaj pripoveduje svojim učencem pri Buenos Airesu o Gregorčiču in njegovi pesmi.

A ne samo ona. Ko se vrnejo naši ljudje iz tujine domov, v deželico ob Soči, obiščejo tudi njegov poslednji dom. Tam poživijo svojo ljubezen do domovine. Ob brodarju, ki se bori z valovi, se nasrkajo novih moči za nadaljnje borbe in zmage ter sklenejo, da se nekoč za večno vrnejo v naročje te zemlje.

Dne 22. julija lani se je zbralo okrog 2.000 Slovencev na Primorski farmi blizu Toronta v Kanadi, da so tam prisostvovali odkritju spomenika Simona Gregorčiča ter se udeležili proslave v počastitev njegovega spomina.

Njegova pesem je vklesana v podnožju spomenika, še globlje je vklesana v naših prsih in našla v naših dušah tak odmev:

Oj z Bogom, domovinski svet,
oj z Bogom, ti planinski cvet,
nebeški čuvaj te vladar,
ne zabim te nikdar, nikdar!

Nikoli prej ni bilo in verjetno nikoli potem ne bo na tistem mestu toliko ljudi kot takrat. Gregorčič! Njegova pesem je magnetni pol pristnega slovenskega človeka ter ga vleče k sebi z nevzdržno silo, zlasti tam nekje daleč od domovine.

Prizor na Primorski farmi pri Torontu se je že večkrat ponovil v raznih krajih po severni in južni Ameriki. Povsod, kjer se oglasi Gregorčič, kjer zabrni njegova čarobna struna, tja sili naš človek kakor od žeje izžgane ustnice k čistemu žuborečemu studencu.

* * *

"Tam je košček sveta, tako svoj, da mu ne vem imena. Čudovit svet, poln sonca, rož, vonjev in pesmi. Nikjer ni zame lepše zemlje kakor tam. Nikjer ni duši pokoja tako sladkega kakor tam". (Ivan Pregelj)

V tem svetu se je rodil Gregorčič. Iz tega sveta je rastel, njemu je ostal zvest vse življenje, po njem je hrepenel do konca ter sklenil, da bo nekoč vekomaj v njem počival.

Imel je komaj deset let, ko se je ločil od svojih pašnikov. Tisto jutro, ko se je poslavljal od doma, ko se je tam na bregu še enkrat ozrl nazaj k svoji rojstni vasi, preden se je spustil v dolino, takrat je bila že spočeta v njegovi občutljivi duši pesem, ki je pozneje privrela na dan:

Planine sončne, ve moj raj,
jaz tudi ločim se sedaj;
a Bog le ve, kaj tu pustim,
in Bog le ve, kaj zdaj trpim.

Gorica ni daleč od planinskega raja. Vsak trenutek je Gregorčič lahko gledal svoj Krn. A to mu je bilo premalo. Odtrgan od svojih planin je čutil po njih neutešljivo domotožje:

Razmakni predgorja se temnega zid,
zavesa meglena izgini,
naj svobodno zopet se pase mi vid
po moji, po moji planini.

V zlatem okviru ljubezni mu blestijo spomini nekdanjih dni v planinskem svetu, ki ga ne more in ne more pozabiti:

A zabil pastirček sred daljne ravnine —
nikoli ni zabil domače planine.
Tja k reki tekoči s predragih planin
zahajal pogosto planinski je sin . . .

Edina živa priča v njegovi neposredni bližini, ki mu je govorila o planinskem raju in o njegovi nekdanji sreči v njem, je bila Soča. V nji so vode potokov in studencev, nalivov in dežja, ki so božale in hladile deželo njegovih sanj, ter izlile v njeno strugo utrip te zemlje. Zato se je rad podajal k Soči — predragi znanki. Podgorski in pevmski študentje so ga večkrat srečali zamišljenega in resnobnega v drvoredu, ko se je vračal s soškega brega, kjer je prisluhnil šepetanju zelenomodrih valov ter umel njih povest:

Ti meni si predraga znanka!
Ko z gorskih prišumiš dobrav,
od doma se mi zdiš poslanka,
nesoča mnog in ljub pozdrav, —
Bog sprimi te tu sred planjav! . . .

Posebnost nas gorjanov je ta, da nas spremlja prečudno domotožje, koder koli hodimo po svetu — domotožje po rodni grudi. Tako globoko so v njo pognale naše korenine, da so se te trgale, ko nas je usoda izrula od tam in vrgla v svet. Zato nam je vse tako pri srcu, kar nas spominja na dom, posebno pa njegova pesem. V njej najdemo sami sebe, odmev naših najglobljih utripov, naše ljubezni do deželice, kjer smo zagledali luč sveta, kjer nam je tekla zibelka.

* * *

Ko je Gregorčič v Gorici iskal učenosti, je ob njegovi ljubezni do planinskega raja vzrastla še druga ljubezen, ki se je dotlej še ni zavedal — ljubezen do slovenstva in slovenske zemlje.

Na gimnaziji je poslušal profesorja Šolarja, ki ga je učil slovenščine in ga navduševal za slovensko stvar; poznal je dr. Lavriča, ki je imel na gimnaziji govorne vaje za dijake ter jih z ognjevito besedo vnemal za domovino; slišal je o dijaških večerih, na katerih so slavili mladi domorodci slovenske pesnike; slišal je o neustrašenem nastopu Jakoba Filipa Kofola v deželnem zboru, ko je branil in zahteval enakopravnost slovenščine; slišal je o novih društvih-čitalnicah, v katerih so se zbirali najboljši možje, ki so dramili v ljudstvu narodno zavest ter ga seznanjali s pravicami, ki bi jih morali imeti tudi Slovenci; on sam, Gregorčič, je doživljal veličast narodnega prebujenja na taborih in njegova planinska ljubezen je prešla v domovinsko ter se razvnela v mogočen plamen, ob katerem so se pozneje ogrevala srca ne samo ob Soči, ampak tudi ob Savi, Dravi in Muri.

Ob koncu šolskega leta 1863 so se slovenski dijaki zbrali v Tolminu in tam priredili bésedo z lepim sporedom. Tolminci so jih sprejeli že pri mostu čez Sočo s slovensko zastavo ter jih spremljali v čitalnico, kjer jih je dr. Lavrič ves navdušen pozdravil ter bodril k narodnemu delu. Med tistimi dijaki je bil tudi sedmošolec Simon Gregorčič, ki je takrat prvič nastopil s pesmijo prigodnico.

Po tej prireditvi se je Gregorčič vrnil domov ves prežet od domovinske ljubezni, pozpel se je na Krn in tam dal izraza svojemu narodnemu čustvu:

Ni še vstala rujna zarja,
jaz pa že na goro spem,
polno nad srce mi vdarja,
po domovju se ozrem . . .

V tistem času in obeležju je klical mladi Gregorčič:

Pridi, zvezda naša, pridi,
jasne v nas upri oči,
naj moj dom te zopet vidi,
zlata zvezda srečnih dni.

Pozival je vse brate Slovence k slogi, edinosti:

Bratje, v kolo se vstopimo,
roke, srca k zvezi zdaj!
In pri Slavi prisezimo
ljubav bratsko vekomaj!

V tistem času je želel, da bi njegovo srčno kri škro-

pili povsod po slovenski zemlji, da bi iz nje pognalo cvetje domovinske ljubezni, da bi vsa slovenska srca bila za narod do konca dni.

Takrat je prosil najlepše zvezde na nebu, naj stopijo na zemljo, naj se dajo poviti v čudovit venec, da z njim ovenča Slovenijo.

Sredi nočne tišine vrh griča, ob šumljanju lipe, je dvigal svoje roke kvišku ter prosil Boga, ne za svojo srečo, ampak za srečo svojega naroda:

To prošnjo le usliši, Večni,
ah ne molim je za se,
molim jo za dom nesrečni,
zjasni zvezde mu temne.

Velika kakor življenje in močna kakor smrt je njegova ljubezen do domovine. Prisegel ji je večno zvestobo:

Njo le bom ves čas življenja
ljubil iz srca globin,
ljuba moja je — Slovenija,
jaz pa slave zvest sem sin.

Pesnik opeva narodnostno idejo v vseh variantah, povsod najde motiv, da zabrni njegova duša v domovinski ljubezni do zadnje gube ter izlije svoja čustva v bisere, ki se blestijo od vseh strani.

Nalašč sem tu citiral le nekaj njegovih domoljubnih pesmi, ki bolj prekvasijo slovenskega človeka z narodnim duhom, kakor vse naše pisanje in pridiganje. Zato pojdi, dragi prijatelj, in pogostokrat vzemi v roke njegove poezije, razmišljaj in prebiraj "Na sveti večer", "V gaji", "Dneva nam pripelji žar", "Prstan", "Na potujčeni zemlji", "Znamenje", "Moje gosli", "Velikonočna", "Naš čolnič pogube otmimo" in druge. Potem pa skleni, da bo tudi tvoje srce kot njegovo bilo za našo sveto stvar, da bo tvoja stranka le **domovina**, sicer bodo še v grobu drhtele v svetem srdu njegove kosti.

* * *

"V sanjah svojih in v bednosti težkih ur poslušam šumenje daljnih voda, gledam v dolino napete lazove, prisluškujem pojoči govorici ljudi, ki so tam, poslušam pesem njihovih src. Ta srca! Nikoli se ne starajo. Še v grob legajo s pesmijo in sanjo v očeh".

(Ivan Pregelj)

In s to pesmijo odrešenja je legal v grob tudi Gregorčič, pristni otrok svoje zemlje, verni sin svojega naroda. Njegov duh se ni mogel izpeti, da ne bi pred svojim koncem še enkrat dahnil vsemu narodu od gora do morja svojega vznešenega idealizma. Gregorčič je z zadnjimi utripi utrujenega srca povzdignil svoje ljudstvo v oni svet, kjer je skrivnost človeških bolečin razrešena in zmaga ljubezni nad zlom dovršena. In ker so za to zveličavno delo njegove moči v boju opešale, je uglobil svojega duha v najveličastnejši dokument hebrejske misli ter razkril v dovršenem prevodu svojemu narodu oba. Podal mu je v prevodu molitev, podal mu je najlepšo judovsko molitev. V njej razvozla in razreši bolečino božja dobrota. Z Jobom se je umirilo in vnovič oživelo zamrlo pesnikovo srce.

Gregorčič--Job se je uklonil Praumu, ki greh in trpljenje uporabi v nedoumne namene svoje vsemodrosti. Drama človeškega življenja in gorje stvarstva se konča s triumfom dobrote, ki bo tem večji in slavnejši, čimbolj je bilo trpljenje globoko.

In tako je naš pesnik, preden je izkrvavelo srce, strl zadnje okove oklepajočih ga bolečin in z Jobom zapel himno labodnico:

Jaz vem, da moj Rešnik živi,
da spet me iz prahu zbudi.

In tako je izdihnil s pesmijo največjega zmagoslavja na ustnih.

Po svobodi hrepenelo,
po luči sreče ti srce,
k resnici priti je želelo, —
izpolnil Bog ti je želje.

Gregorčičev grob

KJE JE SMRT, ČE JE ŽIVLJENJE V NAS?

Tu je nekaj misli, ki jih je povedal prof. dr. VINKO BRUMEN svojim argentinskim rojakom. Iskrene so in globoke — tudi Slovencem pod Južnim križem in kjer koli po svetu jih je vredno prebrati in razmisliti.

PRVA POSTAVA — dana in vsebljena vsemu živemu — je: **živeti, čim polneje in čim dalje živeti, če le mogoče, vedno živeti.** Druga postava, ki je prvi vsaj enakovredna, pa je: **prav živeti življenje, ki je vredno človeka.** Ti postavi veljata za vsakogar, za posameznika in za skupnosti.

Živeti, zlasti prav živeti, pa pomeni tudi delati, ustvarjati, žlahtiti sebe in svet okoli sebe. Čim več življenja je v bitju, toliko več more dati iz sebe, in čim več daje, toliko več ima, ker se v dajanju življenje krepi in bogati. Zlasti ustvarjalno delo je izraz in plod življenjske polnosti. Kdor tedaj živi in kolikor zares in prav živi, tudi dela in ustvarja. Pri tem si še daljša življenje , ker ga bodo dela preživela čez meje telesnega bivanja: v delih bo živel tudi po smrti.

Mi smo še živi udje še žive skupnosti. Tudi za nas velja obojna postava: **živeti in prav živeti.** Živimo in hočemo živeti, zato tudi kulturno delamo in hočemo delati. Živeti in delati pa nam je v kraju in času, kjer smo. Ta kraj in čas imata svoje razsežnosti; naše življenje je med njimi razpeto na svoje vrste križ: v navpični smeri visimo med izročili preteklosti in načrti za bodočnost, vodoravno pa nihamo med staro in novo domovino. Vse štiri razsežnosti režejo v bistvo našega življenja; one so naša usoda in naše obzorje, začrtujejo nam meje in odpirajo svetove; nobene ne smemo prezreti, zanemariti ali zatreti. Le iz vseh štirih, če jih bomo znali pravilno upoštevati, bomo mogli živeti polno in življenja vredno življenje. Le v zvestobi vsem štirim bomo mogli prav izpolniti svojo življenjsko nalogo, bomo mogli čim več storiti in ustvariti.

Nobene od štirih razsežnosti našega križa ne smemo pozabiti. Najprej ne preteklosti z njenim sladkobridkim priokusom. Kdor se iz preteklosti ne uči, jo je primoran ponoviti z njenimi napakami in zablodami — to je vedel že filozof Aristotel. Učiti se iz preteklosti se pravi iz nje srkati sokove, ki nam bodo oplodili sile za naše delo danes in za prihodnost. To bodi tudi smisel in namen spominjanja nekaterih od naših časti vrednih prednikov!

Iz preteklosti nam je živeti v prihodnost. Življenje se ne ustvarja, nikjer in z nikako pretvezo. Kar živi, hoče živeti, prav živeti in čim dalje živeti. Zato se ob spominih na preteklost moramo ozirati tudi v prihodnost, v življenje, ki bo šlo svojo pot.

Tudi vodoravne prečke našega križa ne smemo pozabiti. Korenine našega bitja in žitja so v domovini ob Triglavu in nam ne more biti vseeno, kaj se tam godi; še manj sme kdorkoli od nas terjati, da na to pozabimo. Mora nas zanimati, kaj se dogaja ne samo znotraj v naše narodno telo zasekanih političnih meja: tudi bolečina naših rojakov okrog Gospe Svete, katerim hočejo iztrgati njihov in naš materinski jezik, je naša bolečina; in boj naših ljudi ob Jadranu za svoje narodne pravice mora pravtako biti tudi naš boj.

Ne moremo pa mimo dejstva, da danes živimo iz tvarnih in duhovnih plodov dežele, ki nas je sprejela v svoje zavetje, nam omogočila življenje in dala delo, da smo si mogli zopet zgraditi domove, družinske in skupne.

Vse štiri prečke usodnega križa segajo v srčiko našega življenja. A čas in kraj našega dela je v njihovem križišču: tukaj smo, tukaj živimo, tukaj delamo in delajmo! Delamo pa mnogo ali premalo, vse prav ali kaj napak — Bog naj presodi in zgodovina oceni!

Počastiti hočemo spomin nekaterih naših umrlih ustvarjalcev: Ob stoletnici njunega rojstva se spominjamo dveh velikih zastopnikov naše takoimenovane Moderne: Dragotina Ketteja in Ivana Cankarja; dodati bi mogli še tretjega od znane četvorice, Josipa Murna, ki je umrl pred 75 leti. Poleg njih pa slavimo še goriškega slavčka Simona Gregorčiča, umrlega pred 70 leti; in kraškega pevca Srečka Kosovela, od katerega smrti poteka letos 50 let. In mogli bi dodati vsaj še enega: pred 140 leti rojenega Josipa Stritarja.

Vsem dajemo čast, ker jo zaslužijo in ker smo jim jo dolžni, če hočemo biti tudi mi sami časti vredni, naj smo kulturni ustvarjalci ali ne. To nam nudi tudi priložnost, da premislimo pomen naše slovenske kulture za naš včeraj, danes in jutri.

Morda je slučaj, morda tudi ni, da so vsi letošnji slavljenci pesniki in pisatelji. Saj so še drugačne vrste kulturnega dela in smo imeli ter še imamo odlične kulturne delavce tudi na drugih poljih. Toda naj bo slučaj ali ne — imena naših slavljencev nam prav nazorno predočujejo dejstvo, da se je slovenski kulturni genij, v naše dobro ali manj dobro, zlasti izrazil v čisti duhovni kulturi. Simbolično je to povedal Janez Mencinger, ko je v svojem Abadonu, na potovanju skozi prostor in čas, predstavil zadnjega Slovenca, čez nekaj sto let, v jami pod Bogatinom v triglavskem pogorju. Izrecno pravi, da je ta Slovenec našel pred zavojevalci pot v zaklonišče, ker ni iskal bogastva, ampak le miru, da bi mogel nadaljevati svoje delo, posvečeno za čistost slovenskega jezika in pisanju slovenske slovnice.

Slovenski kulturni ustvarjalci niso mislili na osvajanja tujih dežel, ne na potujčevanje drugih ljudstev, ne na kopičenje bogastev. Delali so predvsem za požlahtitev lastne osebe in svojega naroda v celoti. Za delo niso terjali tvarnega povračila in ga tudi dobili niso: največ dela so opravili zastonj. To je en razlog

več, da jim vsaj s počastitvijo priznamo napore in žrtve, ki so jih položili v svoje delo.

Tako so naši duhovni velikani delali in trpeli, se žrtvovali in nam zapustili dediščino, ki je naše bogastvo, pa tudi naša naloga: nadaljevati, kar so oni začeli, da plamen ustvarjalnega duha z nami ne ugasne. Noben rod ne sme dopustiti, da bi bil zadnji v verigi kulturnih ustvarjalcev, še manj, da bi bil prvi že neustvarjalni rod. Saj se še dela med nami kljub vsem oviram in težavam. Ko doma v trdem objemu ideologije marsikatera ustvarjalnost ostaja okrnjena in neizkoriščena, ko v zamejstvu slovenskemu geniju jemljejo njegovo poglavitno izrazilo, bi nas tukaj v zdomstvu še posebej bolelo, če bi usahnili, če bi plamen slovenske ustvarjalnosti v nas ugasnil. Poklicani smo, da vzdržimo, da ohranimo našo kulturno dediščino in jo po mogočnosti še povečamo — do časa, ko se bo slovenski ustvarjalec mogel povsod neovirano in v vsej polnosti izraziti, polnovredno nadaljevati delo prednikov. Zato se danes poklonimo tudi med nami živečim in delujočim ustvarjalcem, da ne čakamo obletnic njihove smrti.

Naj spregovorimo resno besedo še posebej za naše najmlajše. Kulturna ustvarjalnost je kakor olimpijska bakla, ki se daje iz rok v roke, dokler ne doseže cilja. Naši veliki predniki, naši kulturni ustvarjalci so to baklo prižgali in dosegli, da je njen plamen visoko vzplamtel. Njihovi nasledniki, tudi med nami, se trudijo, da plamen ne bi ugasnil. A čas bije ure temu rodu. Koliko tistih, ki so prinesli baklo sem v novi svet, je že omagalo in omahnilo v grobove! Kako malo jih je ostalo in kolikim od teh se že tresejo roke od dela in let! Mar boste vi mlajši dopustili, da bakla naše kulturne ustvarjalnosti pade iz oslabelih rok in ugasne?

Ne pričakujemo od vas, da ponavljate, kar so povedali starejši, česar pa morda ne doživljate. Povejte in izkričite v svet, kako vi čutite slovensko usodo! Naj bo vaša beseda zares vaša, iz vašega srca in vašega duha rojena! Morda bo mogla biti mila in ljubkujoča, morda bo morala biti jedka in ostra — vedno bodi beseda resnice, ožarjene v ognju ljubezni!

Vaša usoda je graditi mostove med svetovi, vsak most pa mora biti krepko uprt v oboje bregove. Le če boste znali v pravilnem ravnotežju zliti v enoto preteklost in prihodnost, kulturo stare in kulturo nove domovine, boste vi in vaši sinovi zrastli v cele, uravnovešene osebnosti.

Mi se moramo umakniti, ker nas k temu priganja čas, a umikamo se z vero v vas, ker verujemo v nesmrtnost duha, tudi slovenskega, ker verujemo v plodnost dela in žrtev. Vas pa isti čas kliče k delu. Ne zapirajte duha temu klicu!

Vsi živimo in smo udje žive skupnosti. Hočemo živeti in to čim dalje, če mogoče: vedno. Nočemo umreti, vsaj duhovno ne! Mlajšim rokam izročamo baklo slovenske kulturne ustvarjalnosti, da bo slovenski kulturni duh govoril že nadalje po novem rodu. Z vero in zaupanjem gledamo v prihodnost. Naša vera ni iz preproščine in naivnosti. Bistro vidimo in trezno presojamo ovire in težave, ki grozijo slovenski ustvarjalnosti tudi med nami v zdomstvu. Smo in moramo biti stvarni in trezni tudi v tem pogledu, krivi bi bili lahkomiselne malomarnosti, če tega ne bi delali. Saj hočemo, da se naša prihodnost zgradi na trdnih tleh stvarnosti in resnice, ne na pesku pobožnih želja in slepil. Vemo za nevarnosti, nismo brez skrbi glede na prihodnost, a naša volja do življenja je močnejša. Ko stvarno in trezno presojamo pot pred seboj, obenem zaupno zremo v nebo nad seboj.

Nočemo umreti, živeti hočemo, živeti v nadaljevanju svojega dela! Verujemo v življenje in vzklikamo s Cankarjem: Kje je smrt, če je življenje v nas?

Sneg in počitek pričakuje belokranjski vinograd, ko je v jeseni oddal svoj sad. Na videz je gol in mrtev, a še je življenje v njem. Drugo leto bo pognal nove mladike in znova rodil . . .

Konec

Takole je Cankar z risbo upodobil sebe

OBŠLA me je strašna utrujenost, spustila se je temna in težka na mojo dušo, kakor pokrov na rakev.

Sem sem sedel v svoji mrzli, mračni izbi. Moje telo je bilo mrtvo truplo; vse duri do življenja, veselja in žalosti so bile zaklenjene mojemu srcu, niti spomina ni bilo več. Vse je bilo daleč, daleč zadaj, utonilo je v praznoto in mraz.

Potrkalo je zunaj, počasi in zamolklo. Tako potrka ječar, kadar pride po obsojenca, da ga spremi na poslednjo pot. Vedel sem, kdo je zunaj, zdi se mi celo, da sem pričakoval tega gosta, tega in nikogar drugega.

"Ave!"

Tiho, slovesno so se odprle duri in ogromna je stala na pragu sodnica Smrt. V črn plašč je bila zavita in široko perjanico je imela na glavi. Moje slabotno in vendar težko truplo se je vzdignilo, da pozdravi gosta, kakor se spodobi.

Ko je sedel za mizo, ni odložil perjanice, zavil se je še tesneje v svoj plašč in je gledal mirno in strmo name s svojimi globokimi, srepimi očmi. Šel sem trudoma v kot, da bi pristavil samovar, skuhal gostu čaja. In čutil sem, da so me oči njegove spremljale ob vsakem koraku, mirne in srepe, v dno izprašujoče. In ko je bil čaj skuhan, sem prisedel k svojemu gostu. Točil sem s trepetajočo roko, gost pa se ni pritaknil skodelice. Koščene roke so bile trdo in nepremično sklenjene na širokih prsih, plamena v jamah pod čelom sta bila temna in tiha.

"Pij!" sem mu rekel ter porinil skodelico predenj.

Ni se ganil.

Mrzla groza mi je leno in počasi lila iz srca v lice in v srce nazaj ter je nazadnje tesno objela ves ubogi život. Tišina v izbi je bila tolikšna, da je vpila do nebes; in z vso dušo sem hrepenel in čakal, da bi črni gost izpregovoril, pa če bi izpregovoril najstrašnejšo besedo.

In Smrt je izpregovorila; resen in globok je bil njen glas, skoraj blag.

"Človek, povej, kako si živel, komu živiš!"

Trepetal sem v svojem strahu in v svoji ničevosti; odgovoril nisem, ker odgovora nisem vedel.

Tedaj je govorila Smrt namesto mene in je rekla . . . s prav tistim zamolkim in zastrtim glasom, kakor poprej, ki je bil podoben pesmi večernega zvona za daljnimi meglami.

"Žela sem veličastno žetev, na brezmejnih njivah sem jo žela, kjer je bil človek sam sejal. Tako dolga je bila ta žetev od jutra do večera, da mi je bila roka že onemogla, da se je kosa že krhala. Po kolovozu kraj njive si prišel ti in si se ozrl postrani na črno deklo božjo. Zasmilil se ti je ta in oni zlati klas, ki je padel; na pol iz strahu, na pol iz nečimrne hinavščine si potočil papirno solzo za tem in za onim; nase, nase edinega pa si mislil ves čas. Na nič drugega nisi pomislil! Nisi pomislil, da to zlato klasje, ki je bilo pokošeno in povezano v snope, ni umrlo, temveč da bo obrodilo tisočletno življenje! Pomislil nisi, da nikoli še nobena solza ni bila potočena zastonj, da nikoli nobena kaplja krvi še ni bila prelita zastonj; pomislil nisi, da je smrt mati in da teše nebeški tesar mrtvaško posteljo in zibel obenem. Vsega tega ti ni bilo mar, mislil si nase, bal si se zase, zato ker si gledal poslednjo sodbo in te je bilo te sodbe strah! Strah te je bilo vprašanja: čemu si živel, človek, komu živiš? Povej mi zdaj, ob tej uri, ki je ura sodbe

in ura posvečenja: ko pridem k tebi, da pojdeš z menoj na poslednjo pot, — koga boš klical na pomoč, da ti bo v trpljenju stal ob strani, da bo tvoj besednik pred pravičnim sodnikom?"

Ukazujoč in trd je bil ob teh besedah glas matere Smrti in vsa moja duša, ves moj ubogi, ponižani jaz je bil vklenjen jetnik njenih oči, teh temnih plamenov.

Vzkliknil sem; iz globočin mojega umirajočega srca je planilo:

"Mati!"

Tih in mračen, kakor poprej, je bil plamen njenih oči; na mojo dušo, ki se je krčila v grozi, je tipal mrzli dih iz njenih ust. In zaklical sem v tej bolečini, v tem predsmrtnem spoznanju:

"Domovina!"

Milejši, jasnejši je bil plamen njenih oči, že se je dramilo v njem usmiljenje in odrešenje. Ali ganil se ni moj gost, moj sodnik, ni mi odgovoril, ni me izpustil.

Takrat se je v grozi in bolesti razklalo moje srce, da je dalo kar je še imelo:

"Bog!"

V tistem hipu, ob tisti besedi sem se sladko zbudil iz dolge, strašne bolezni. Poleg matere, ob čaju, je sedela svetnica odrešenica; držala me je za roko in smehljala se je, kakor se mati smehlja otroku, ki je ozdravel.

Ime ji je bilo: Življenje, Mladost, Ljubezen. —

IVAN CANKAR

FRANC SALEŠKI FINŽGAR:

PRED ODHODOM IVANA CANKARJA

TIHO, po prstih sem stopil v sobo deželne bolnišnice, kjer je ležal zadnje dni pred smrtjo. Ob koncu postelje sem obstal. Zazrl sem se v njegovo lice. Tako resnobno, tako strogo je bilo, kot ga nisem videl nikoli. Oči zaklopljene, celo trepalnice so se mi zdele tako svinčeno težke, da ga nisem upal nagovoriti in ga predramiti. Komaj sem spoznal, da rahlo diha.

Dolgo sem stal ob postelji ves pogreznjen v ta izraz. Zdelo se mi je, da čutim, kako se za tem čelom snujejo misli, kako grebejo po človeških srcih, kako pretehtavajo razdaljo od sedanjosti daleč nekam v bodočnost. Vse njegovo revno, izmučeno telo, vsa ta uboga okolica v njegovi bolniški sobi mi ni mogla skaliti vtisa, da stojim ob postelji moža-vidca, duševnega velikana. Nisem imel poguma, da bi stopil do njega in ga prijateljsko prijel za njegovo usahlo desnico, ki je kot mrtva, brezkrvna ležala na odeji. Nisem upal — in iz sobe nisem mogel. Tako je bilo tiho, da je žepna ura glasno motila s tiktakanjem nemi molk okrog njega.

Hipoma glasno vzdihne. Počasi privzdigne trepalnico svojega levega očesa, motno se upre zenica vame in tedaj naenkrat odpre obe očesi na široko, po vsem licu se razlije tisti edino njemu pristni, skoro razposajeni smeh, s katerim je pozdravljal prijatelje, če je bil dobre volje. Veselo je bušilo iz njega, kot bi ga bil naletel ob čaju: "Glej ga, ali si ti?"

"Ali počivaš, Ivan", sem rekel polglasno in sedel k postelji.

"Menda", je odgovoril. Spet je izginila vsa veselost z lica in ga obdala čudovita resnoba. Nemo me je gledal, vprašujoče. Ničesar nisem vedel, kaj bi mu bil povedal ta trenutek. Toda njegovo vprašujoče oko me je opozorilo: "Ali si prišel, kot sva se menila?"

Domislil sem se pogovora, ko sva modrovala o smrti. Rekel mi je: "Jaz se ne bojim smrti. Vedi, da bo lažji moj opravek z Bogom tedaj, kot mnogo drugim — morda tudi lažji kot tebi". Ob tem spominu mi je prišlo samo po sebi na ustnice, da sem šepetaje vprašal to vprašujoče oko:

"Ivan, morda želiš odveze?"

"Daj, prosim!" mi je odgovoril odločno, se nagloma energično vzpel na postelji in pogledoval v nedosežno daljavo . . .

Ko sem se ločil od njega, sem ves presunjen taval po stopnicah.

Zopet nova imena — v tem letu umrlih rojakov. Naši spomini in molitve so z njimi in vsemi, katerih imen ne vemo . . .

GRABNER IVAN
* 27. 8. 04 — Vransko
† 18. 10. 75 — Melbourne, Vic.

GLAVIČ MILAN
* 30. 12. 28 — Sovinjak, Istra
† 28. 10. 75 — Cringila (W), NSW

VENGUST FRANC
* 15. 10.15 — Šenčur pri Celju
† 15. 11. 75 — Camperdown, NSW

TOMAŽ MARIJA r. Jeraj
* 25. 3. 27 — Rečica na Kor.
† 18. 11. 75 — Footscray (M), Vic.

IVANČIČ EMILIJA r. Zupančič
* — Kočevje (60 let)
† 28. 11. 75 — Boulder, W.A.

MENCINGER JANEZ
* ? — Maribor (okrog 40 let)
† ?. 11.75 — Perth, W.A.

ZAJELŠNIK JOŽEF
* 7. 9. 11 — Sv. Jernej (Slov. Konjice)
† 1. 12. 75 — St. Marys (S) NSW

KUSTEC ANTON
* 24. 4. 1900 — G. Bistrica (Prekm.)
† 2. 12. 75 — Laidley, Qld.

CETIN ALBIN
* 8. 10. 34 — Harije
† 4. 12. 75 — Glenroy (M), Vic.

POŽENEL MARIJA
* 4. 9. 13 — Godovič pri Idriji
† 13. 12.75 — Chelsea Heights (M), Vic.

PUŽ MILAN
* 4. 9. 27 — Zalika pri Reki
† 28. 12. 75 — Cheltenham (M), Vic.

KOMELJ ANTON
* ? — Bilje pri Gorici (56 let)
† 17. 1. 76 — Perth, W.A.

DOLENC JURIJ
* ? 1942 — ? Hrv. Zagorje
† 18?. 1. 76 — Creek, W.A.

FALEŽ SIMON
* 9. 10. 1887 — Orehova vas (Slivnica)
† 20. 1. 76 — Canberra, A.C.T.

TURK MARIJA r.
* 1890 — Voda (Čabar)
† 26. 1. 76 — Box Hill (M), Vic.

JAKAC, IVAN RICARDO
* 6. 4. 58 — ? (M), Vic.
† 30. 1. 76 — Preston (M), Vic.

ZUPANČIČ KAREL
* ? — Markovci pri Ptuju (56 let)
† jan. ali febr. 76 — Brisbane, Qld.

LEBAN FERDINAND
* 17. 8. 27 — Kal nad Kanalom
† 7. 2. 76 — Lake Heights (W), NSW

BAN FRANC
* 27. 1.1898 — Pleterje
† 22. 2. 76 — N. Richmond (M), Vic.

ZITTERSCHLAGER STANKO
* 22. 10. 05 — Ljubljana
† 6. 3. 76 — St. Albans (M), Vic.

JANES IVAN
* 29. 5. 07 — Prezid
† 6. 3. 76 — St. Albans (M), Vic.

ČEŠAREK ANTON
* 30. 5. 27 — Ribnica
† 7. 3. 76 — Fitzroy (M), Vic.

PERTOT KONŠTANTIN
* 28. 10. 04 — Trst
† 10. 3. 76 — Waverley (S), NSW

ŽAKELJ ALOJZIJA r. Lapajne
* 16. 7. 12 — Sp Idrija (?)
† 15. 3. 76 — Adelaide, S.A.

CIZERLE ANDREJ
* ? 1897 — Hrastnik
† 13. 4. 76 — Liverpool (S), NSW

SEDMAK KARMELO
* 18. 1. 15 — Sv. Križ pri Trstu
† 18. 4. 76 — Harbord (S), NSW

DOBAJ ALOJZ
* 27. 3. 41 — Brežice
† 22. 4. 76 — Fitzroy (M), Vic.

KORDIŠ JOŽEF
* ?. 1. 01 — Srednja vas (Koč.)
† 27. 4. 76 — Caulfield (M), Vic.

CARDENARO ROZA r. Maglica
* 19. 9. 31 — Golec
† 8. 5. 76 — Adelaide, S.A.

PLESNIČAR JOŽE
* 10. 2. 1895 — Čepovan
† 13. 5. 76 — Mona Vale (S), NSW

GAŠPARIN ANGEL
* 30. 3. 27 — Deskle
† 21. 5. 76 — Melbourne, Vic.

SINIGOJ DANIEL
* 24. 1.1900 — Dornberk pri Vipavi
† 25. 5. 76 — Mona Vale (S), NSW

BROŽIČ FRANČIŠKA r. Prell
* 23. 8. 38 — Popovec
† 27. 5. 76 — ? NSW

FISHER ŠTEFAN
* ? Slov Primorje (62 let)
† 11. 6.76 — Fitzroy (M), Vic.

GALUN MILAN
* ? — Maribor (31 let)
† 9. 7.76 — Canberra, A.C.T.

JELEN IVAN
* 12. 5. 34 — Podvelka pri Vuzenici
† 11. 7. 76 — Glenroy (M), Vic

HROVATIN RUDOLF
* 23. 3. 23 — Opčine (Trst)
† 12. 7. 76 — Fairfield (S), NSW

VERBIC FRANC
* ? — Dramlje pri Celju
† 13. 7. 76 — O'Connor (C), ACT

COPOT JOŽE
* 14. 3. 11 — Gradec
† 16. 7. 76 — Cabramatta (S), NSW

VALIČ FRANJO
* 6. 6. 32 — Ozalj pri Karlovcu
† 25. 7. 76 — Marrickville (S) NSW

TOVORNIK FRANC
* 1. 8. 09 — Celje
† 31. 7. 76 — St. Albans (M), Vic.

ŽITNIK NORBERT
* 31. 10. 27 — Maribor
† 6. 8. 76 — Elizabeth Bay (S), NSW

NOVAK ANDREJ
* 31. 10. 45 — Križovec
† 13. 8. 76 — Meredin, W.A.

TUSH IVAN
* 19. 2. 07 — Jarenina
† 13. 8. 76 — Blacktown (S), NSW

ŽIŽEK FRANČIŠKA
* 21. 2. 10 — Ižakovci, Prekm.
† 20. 8. 76 — Surry Hills (S), NSW

PLIBERŠEK JOŽE
* 5. 2. 05 — Radvanje pri Mar.
† 22. 8. 76 — Melbourne, Vic.

POBOLŠAJ FRANC
* 1. 4. 20 — Žirovnica na Gor.
† 30 8. 76 — Essendon (M), Vic.

ČUŽ (GUS) JOŽEFINA
* ? 1908 — Sedlo pri Kobaridu
† 31. 8. 76 — Semaphore (A), S.A.

HRAST IVAN
* 25. 3. 1898 — Borjana nad Kobaridom
† 7. 9. 76 — Lidcombe (S), NSW

TORJAN JOŽE
* 20. 1. 24 — Hrušica, Prim.
† 6. 10. 76 — S. Wentworthville (S) NSW

GOSPOD,
DAJ JIM VEČNI POKOJ!

Naslednjih imen naša celotna MATICA MRTVIH še ni objavila. Največ smo jih dobili šele v teku tega leta, nekaj jih je po pomoti izpadlo ob našem prvem poskusu zbirke vseh pokojnih v novembrski številki MISLI 1972:

MAJCEN MARIJA
* 2. 8. 61 — Carlton (M), Vic.
† 2. 8. 61 — Carlton (M), Vic.

FURLAN VOJKA r. Žerjal
* 27. 8. 15 — Trst
† 30. 7. 64 — Heidelberg (M), Vic.

DELOST JANINA
* 16. 7. 60 — Myrtleford, Vic.
† 64 — Myrtleford, Vic.

MATELIČ STANKO
* ? — ? Slov. Prim. (56 let)
† 5. 1. 74 — Ingham, Qld.

NAHTIGAL FRANC
* 15. 4. 11 — Trebelno na Dol.
† 2. 2. 75 — Seymour, Vic.

POTISK VILI
* ?. 4. 22 — Maribor
† 6. 3. 75 — Perth, W.A.

LEŠNIK FERDINAND
* 5. 3. 10 — Košake pri Mar.
† 3. 5. 75 — Pokolbin, NSW

MARKULIN ANDREJ
* 16. 7. 01 — Podmišček (Anhovo)
† 3. 8. 75 — Wyong, NSW

ZORZUT JOŽEF
* 1. 1. 1895 — Vipolže (Gor. Brda)
† 26. 8. 75 — Gwalia-Leonora, W.A.

GROBOVI NA TUJEM

Moja pot se vije v dalje
preko morja med Slovence:
na grobove grem prižigat
lučke in polagat vence.

K bratom v Združene države
odhiteli so spomini.
Blaga srca tam trohnijo —
mir vam v novi domovini!

Misli romajo v daljavo,
v Argentinijo med palme;
na grobovih so obstale,
zatopljene v žalne psalme.

Kakor grob molči samota
vse od Čila do Kanade.
Tudi tam že zemlja krije
naša srca — strte nade.

Po Avstraliji samevam
med neznanimi rodovi,
v bridki žalosti se sklanjam
nad slovenskimi grobovi.

Mrtvih god obhajam z vami,
dan, ki grob z življenjem veže.
O, kako ste daleč, daleč —
le molitev vas doseže . . .

LIMBARSKI

ZADNJA železniška nesreča v Sloveniji, ki se je zgodila pri Borovnici, je zahtevala kar deset nenadnih žrtev iz borovniškega farnega občestva. Žalosten je bil pogled na vrsto krst, ki so čakale pokopa. Pogrebne obrede je vodil škof Stanislav Lenič ter s svojo toplo domačo besedo ob nemoči žalosti in smrti oznanjal veselo upanje v večno življenje.

Nenadna izguba desetih faranov naenkrat res vsakega pretrese. Vsa borovniška župnija je zajokala z vdovami in sirotami ter v molitvi spremila ponesrečene znance k zadnjemu počitku. Kako mogočna pridiga, kaj je to zemsko življenje in kako na nitki visimo sleherni trenutek . . .

KOT LJUBITELJI PLANIN Slovenci nismo včeraj zrastli. Zato smo že v prejšnjem stoletju postavljali tudi planinske domove. Letos obhaja stoletnico dom pod Korošico, ki stoji v višini 1808 metrov in se imenuje Kocbekov dom. Prvo, leseno kočo je 1876 zgradil Jurij Planinšek, pa je že čez pet let pogorela. Naslednje leto so postavili novo, leta 1912 pa se je za kamnito zavzel nadučitelj Fran Kocbek iz Gornjega grada in se ta po njem tudi imenuje. V letih 1928 in 1935 so jo znatno razširili, lani pa tudi nekaj preuredili, da bolje služi namenu. Nadučitelj Kocbek je bil dolga leta znan borec za razvoj slovenskega planinstva. Nič ni poslušal tistih, ki so trdili: Gora ni nora — tisti je nor, ki gre gor!

KO SO PRED LETI v Ljubljani podrli znamenito gostilno "Pri Figovcu", so Ljubljančani žalovali. Res se ni že kar nič podala v sredino Ljubljane, a ponašala se je v preteklosti z obiski Prešerna, Cankarja in drugih znanih osebnosti. Zdaj že nekaj let groze, da so šteti dnevi tudi gostilni "Šestici", ki je tudi ena najstarejših v slovenski prestolici. Letos v septembru je praznovala dvestoletnico obstoja. A še častitljiva starost jo ne bo rešila: bliža se ji ura, ko bo njeno starodavno poslopje zamenjala betonska stolpnica.

O NOVEM DIMNIKU, ki s svojo 360 metrsko višino dela slovenski rekord, smo že pisali. V Trbovljah skrbi za čistejši zrak — že zato je vsega spoštovanja vreden. Poročilo pravi, da je velikan dobro prestal preizkušnjo zadnjih potresnih sunkov 15. septembra, ki so prestrašili celo Slovenijo. Očividci pravijo, da se je res pošteno zamajal, spodneslo ga pa ni. Kasnejši pregledali izvedencev niso ugotovili na njem prav nikakih poškodb.

V ZADNJIH LETIH je bila v Sloveniji posejana pšenica le na 54.000 ha, ostala žita pa na 20.000 ha. Ta površina je od konca vojne sem občutno padla in vse kaže, da bo še. To povzroča skrbi in kmetijski strokovnjaki resno razpravljajo o potrebi povečanja površine za žitarice, zlasti pšenico. A razpravljati je lahko — gotovo lažje kot pa z delom dvigati uničena polja, ki so svoj čas tako ponosno valovila zlatih klasov . . .

Ker je bila lanska letina pšenice v Jugoslaviji 30% slabša kot prejšnje leto, so morali letos uvoziti 500,000 ton pšenice. — Tako težko se nekaterim sliši, a dejstvo je, da so predvojno Jugoslavijo imenovali "žitnico Evrope", toliko je izvažala pšenice . . .

PO VEČ KOT TRIDESETIH LETIH je letos vstala iz ruševin cerkvica Matere božje na vrhu skalne grmade, visoko v pobočju nad lepo Vipavsko dolino. Že v turških časih je služila za tabor proti napadom. Porušena je bila med drugo svetovno vojno in po vojni se kar ni mogla ponovno dvigniti. Zdaj je vernim domačinom uspelo in delo je srečno končano.

NA SVETU je okrog deset milijonov slepih, v Jugoslaviji 23.000, v Sloveniji pa po zadnjih podatkih 1850. Okrog sto Slovencev letno izgubi vid. Žal domači časopisi priznavajo, da ima naša Zveza društev slepih le skromna finančna sredstva in nezadostno število zavodov v pomoč oslepelim.

MELBOURNSKI SLOVENCI !

V slučaju prometne nesreče se posvetujte z

LAWSON MOTOR BODY REPAIRS

za kvalitetna popravila Vašega avtomobila.

Delamo tudi za R.A.C.V in druge zavarovalnice.

Vprašajte za rojaka Darka Butinar ali Maria Deltoso!

15 Lawson Crescent, Thomastown, Vic. 3074 — Tel.: 460 4102

90-LETNICO obstoja praznuje sevniška Kopitarna. Svoj čas je bila vodilna tovarna te vrste v vsej Jugoslaviji, s tovarniško proizvodnjo čevljev pa je morala svoje delo preusmeriti in dopolniti. Zdaj izdeluje v glavnem plastična kopita in pete, leseno obutev in plastične rolete, zaposluje pa 280 delavcev. Vsekakor še obstoja na svoji tradiciji in devet desetletij le ni kratka doba.

ČUDNO OBLETNICO so proslavljali 18. septembra v Kranju: 40-letnico stavk tekstilnih in gradbenih delavcev Slovenije. Proslavo je organiziral občinski sindikalni svet, udeležba pa je bila "prostovoljna". Te stavke je res vedno proslavljati: godile so se v času pred vojno, ko delavec še ni bil svoboden, pravijo. Čudno, da se je stavkati upal. Danes je svoboden in rešen "stare sužnosti" — stavkati si pa kar ne upa več. Tistih nekaj "prekinitev dela" zadnjih let se ni zanj najbolje končalo. Zato kake obletnice teh "prekinitev dela" najbrž ne bodo proslavljali in zalili . . .

V SLOVENIJI se pritožujejo nad turistično bero, ki je bila letos dosti slabša od lanske in od vseh pričakovanj. Devizni iztržek za letos je 82.8 milijona dolarjev, ta številka pa pomeni enajst odstotkov manj kot lansko leto. Kje so vzroki? Med rojaki-turisti, ki kot zdomci prihajajo domov na obisk, gotovo tudi v neumestnih postopkih tajne policije, ki tem obiskovalcem marsikje sledi, jih kliče na "razgovor" in po svoje straši. Malokateremu je s tem prizanešeno. Marsikdo predčasno konča svoj obisk doma in troši dolarje izven meja domovine.

BELA CERKEV na Dolenjskem ima za sabo že častitljiva stoletja. Letos je tamkajšnja fara slavila izredni jubilej, na katerega so vsi farani ponosni: 900-letnico župnije. Seveda so za te slovesnosti imeli med sabo ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika, ki je somaševal z okoliškimi župniki. Slovesnosti tako visoke obletnice ne doživi vsaka župnija.

V vlaku

ZADNJI večerni vlak je dolgočasno pihal proti mestu. Trije umazani vagoni so hiteli za zaspano lokomotivo. Samo v prvem je mežikala slabotna luč.

V prostornem vagonu smo sedeli štirje: dve ženski, možakar in jaz.

V mrzlem vagonu je dihala mučna tišina in se spajala z zibajočim ritmom hreščečih koles.

V ozkem kotu ob oknu je slonela žena srednjih let. Bela roka se je krčevito oprijemala slamnate torbe. Kam jo vodi pot ob tej samotni uri? Ali se vrača, ali prihaja? Odgovarjala mi je moreča tišina.

V nasprotnem kotu ob oknu se je zaspano zibalo svežostno telo mladega dekleta. Nežne roke so se oprijemale modne revije, ki je pritegovala nase izmučeno dekletovo pozornost. Temne oči so silile od kričečih slik in njene misli so se izgubljale v morju neizpolnjenih želja. V zadnjem trenutku sem se odtrgal od radovednih pogledov, ki so hoteli uganiti njene poznovečerne namene.

Blizu vrat je utrujeno dremal možakar. Prepustil se je enakomernemu ritmu in kmečki utrujenosti. Neroden nahrbtnik ga je tiščal naprej in zdelo se mi je, da bo padel na umazana tla. Tik pred tem, zanj odločilnim trenutkom, se je predramil, krepko nagnil kozarec utrujenosti in izpil nekaj požirkov zatohlega zraka.

Četrti pozni potnik sem bil sam.

Izbral sem si bil več ali manj udoben kotiček ob oknu in se zamislil v negotove cilje trudnih sopotnikov.

Vlak nam je narekoval cilj: mesto. Ali ga bomo vsi dosegli?

Vlak se je počasi ustavljal.

Zaropotala so neprijazna vrata vagona in sprevodnik je v dosedanjo zamišljenost glasno dihnil ime postaje.

Izstopili sta obe ženski.

Vlak je kihal dalje.

V notranjosti me je sililo, da bi pretrgal neznosni molk in začel pogovor z možakarjem. A trudno telo se je uprlo tej trenutni želji.

Pri naslednji postaji je izstopil še on. Tiho se je poslovil in zaloputnil ozka vrata dolgočasnega vagona.

Ostal sem sam.

Vlak je drvel proti mestu, kot bi čutil razbremenjenost vagona.

Kakor blisk je švignila vame težka misel: vlak življenja drvi po tračnicah časa. Večni Sprevodnik kliče postaje in imena. Zaznamovani izstopajo.

Za vselej . . .

Vlak življenja pa hiti dalje do naslednje postaje . . .

— mi —

25. oktobra 1976

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.FM.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 86-8118 in 86-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 86-9874

● Vesel sem, da mi vsaj za novembrsko številko ni treba omeniti nobenega smrtnega primera med nami. Sicer pe ja MATICA POKOJNIH, ki je za zadnje leto objavljena na strani 314, kar dovolj dolga. Zgovorna pridiga je nam vsem, da "smrtna žetev vsak dan bolj dozori". . .

Kakšen je bil obisk keilorskega pokopališča na prvo novembrsko nedeljo, seveda še ne morem pisati. Postal pa je tradicija, ki je nihče več ne more izruvati. Sicer je tudi grobov vedno več in komaj med molitvijo celega rožnega venca vse obletim za blagoslov. Ko smo se leta 1959 prvič zbrali tamkaj na poti v Sunbury, je bilo le par slovenskih grobov. Marsikdo je bil takrat med nami, ki danes že sam počiva in ga mi obiskujemo . . .

● Radijsko oddajo našega verskega središča v oktobru (naša je vedno del slovenske ure na 3EA zadnji ponedeljek v mesecu) smo posvetili pokojnim. Tako smo se pripravili na november, ki nas na rajne posebej spominja. — Septembrsko oddajo po smo posvetili slovenskemu šolstvu med nami. Ta kulturni uspeh šestnajstletnega dela kar premalo poudarjamo. In vendar bi brez njega slovenski jezik ne dobil priznanja v vikorijskih srednjih šolah. Upam, da bodo družine, ki so prijavile svojo srednješolsko mladino za pouk slovenščine v prihodnjem letu, to tudi držale. V januarju bo v dnevnih časopisih (pa tudi mi jih bomo spomnili), kdaj je čas za uradno prijavo po šolah, kjer se bo vršil pouk.

● V oktobru je cerkvena dvorana v Kew videla dve prireditvi: kar lepo uspeli SEJEM Društva sv. Eme na tretjo nedeljo in pa gostovanje sydneyskih igralcev z VDOVO ROŠLINKO na soboto 23. oktobra v priredbi SDM.

Sejem je prinesel živahnost kot običajno, srečolov svoje veselje, lectova srca nekaj tipično domačega. V prodaji so bile letos prvič tudi cvetne sadike poleg ročnih del, knjig in plošč. Svojo stojnico so imeli mladinci in kar dobro so se odrezali. Pa tudi "Boletov štant" je vlekel: gospa Marcela je prav zgovorno ponujala svoja lepa ročna dela in sadike, hčerka Danila pa je razlagala Enciklopedijo (če je dobila kaj kupcev, res ne vem). Vsekakor je imel vsak priliko dati svoje ime, ki je bilo kasneje žrebano za dar krasnega družinskega svetega pisma. Sreča se je nasmehnila Špacapanovi Majdi, ki je bila dragocene knjige res vesela.

"Vdova Rošlinka" nam je prinesla nekaj kulturne hrane, ki jo vsi tako zelo potrebujemo. Igralcem smo hvaležni, da so se potrudili na dolgo pot med nas. Igra je bila dobro naštudirana in uspešno podana. Z naše strani bi bilo pričakovati več zanimanja in torej tudi večjega obiska, saj je podobnih predstav med nami tako malo. Kaj res privlačijo samo še zabava, muzika, ples in pijača? Teh žalostnih dejstev ne sme prezreti nihče, ki mu je mar čim daljše življenje naše izseljenske skupnosti. Družabnost prvi rod poživlja, drugega pa pokvari — rešuje nas vse skupaj in nam podaljšuje življenje samo kultura. Vsi društveni odbori bi morali tudi v tej smeri zastaviti svoje delo, če jim je za slovenstvo v resnici kaj mar. — Vsekakor je bil večer predstave užitek vsem udeležencem. Še več takih predstav!

● Krstile so zadnji mesec sledeče slovenske družine: Jože **Grilj** in Majda r. Potepan sta iz Campbellfielda dne 25. septembra prinesla **Tanjo Helen,** naslednji dan pa je krščevala družina Rudija **Koloinija** in Ivanke r. Vadnjal: iz North Ringwooda sta prinesla **Davida Rudija.** — Dne 2. oktobra je krstna voda oblila **Marianne Elizabeth:** razveselila je družino Franka **Tudor** in Patricije Wilhelmine r. Wassenberg, Nunawading. — Za **Benjamina Martina** bodo klicali sinka Martina **Goršeta** in Kathryn Margaret r. Moroney. H krstu sta ga prinesla 9. oktobra iz Elsternwicka. — Naslednji dan je bil krščen **Michael**, novi prirastek družine Antona **Brne** in Cvetke r. Uršič, St. Albans. — Na dan 16. oktobra so iz Ascot Vale prinesli **Daniela Denisa**, sinka Rudolfa **Durovića** in Vere r. Iskra. — Krstni seznam zaključuje **Danielle Maria**, nova članica družine Franca **Koheka** in Ane r. Bundus (Keilor): krščena je bila 17. oktobra. Čestitke vsem srečnim družinam!

● V poročno knjigo pa sta prišli dve novi poroki: Na soboto 16. oktobra sta si obljubila zvestobo **Anton Žanetić** in **Vilma Mezgec.** Ženin je iz Blata na Korčuli, nevesta pa slovenskega rodu, četudi rojena v Melbournu. Tudi slovenščina ji še dobro teče. — Dne 23. oktobra sta stopila pred naš oltar **Bruno Giuliani** ter **Sonja Horvat.** Ženin je italijanskega rodu in rojen v Neaplju, nevesta pa je seveda naša, četudi rojena v Bardenbergu v Nemčiji. Dan poroke si bosta gotovo posebej zapomnila, saj sta se poročila ravno med popolnim sončnim mrkom (četudi nista mislila nanj, ko sta urejala datum poroke). Njima in tudi prvemu paru želim, da sonce sreče nikoli ne zaide!

● Letošnji razred priprave za prvo sveto obhajilo bo ta mesec končan: skupnica mladih kristjanov bo prvič prejela Jezusa na nedeljo Kristusa Kralja, 21. novem-

bra. Zlasti starše otrok vabimo, naj se pridružijo svojim malčkom in tudi sami z njimi prejmejo obhajilo. Pa tudi ostali ste vabljeni k tej lepi slovesnosti, ki nas vse spomni na naše prvo obhajilo leta nazaj . . .

● SVETI MIKLAVŽ bo obiskal cerkveno dvorano kot običajno na prvo decembrsko nedeljo po deseti maši. Pripravite mladini domače veselje, ki je obenem lepa slovenska tradicija in jo je vredno ohraniti. Darove prinesite za oder pred deseto mašo!

● SLOMŠKOVA ŠOLA bo imela izlet za konec šolskega leta na četrto novembrsko nedeljo (28. nov.). Bo v prireditvi Društva sv. Eme, starše otrok pa prosim, da pomagajo po svojih močeh članicam pri organizaciji. Šli bomo na lep piknikarski prostor "Hanging Rock" blizu Woodenda. Za avtobus se prijavite pravočasno!

● Danes ne bo prilike napisati kaj več o POČITNIŠKI KOLONIJI na morju. Vsekakor prijave že sprejemamo, prihodnja številka pa bo imela podrobnosti o pogojih, razdelitvi in času. Isti idilični kraj nam bo na razpolago za vse štiri tedne januarja.

● Nedavno smo doživeli lepo presenečenje: advokat nam je poslal ček za 400.— dolarjev kot zapuščino pokojne Marije Moscetti, ki je umrla v lanskem avgustu. Vsoto je volila našemu verskemu središču s prošnjo, da bi "molili za pokoj njene duše". Želji pokojnice bomo radi ustregli in jo vključevali v molitve in maše za dobrotnike našega središča. Od vsote smo sto dolarjev še posebej napisali za maše zanjo, ostalih tristo pa je šlo v Fond za Dom ostarelih. Bog naj jo poplača za lepo zamisel!

● Večerno mašo bomo imeli na prvi petek v novembru (5. novembra), na prvi petek v decembru (3. decembra) in na praznik Brezmadežnega spočetja Marijinega (sreda 8. decembra).

WODONGA ima redni obisk slovenskega duhovnika na tretjo nedeljo v novembru (21. novembra) in seveda slovensko mašo ob petih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega, Wodonga East. Povejte še drugim v Wodongi, Alburyju in okolici, ki niso naročeni na Misli!

ROYAL MELBOURNE INSTITUTE OF TECHNOLOGY

. . . nudi v svojem šolskem sporedu tudi enoletni tečaj, ki Vas usposobi za poklicnega tolmača in prevajalca. Za tečaj je potrebno poleg angleščine tudi znanje hrvaškega jezika. Od kandidatov se pričakuje srednješolska podlaga, pri izbiri pa so vplivni tudi pretekla izkušnja, kvalifikacije in udejstvovanje med lastno etnično skupino.

Zadnji dan za vložitev prošnje je 30. november. Formularje dobite pri: R.M.I.T., Admissions Office, 124 La Trobe Street, Melbourne 3000 — Telefon: 345 2822 ext. 2260/1. Na isti urad se obrnite tudi za podrobnejša navodila.

Pismeni sprejemni izpit iz angleškega in hrvaškega jezika bo 8. decembra, ustni izpit in intervju za izbrane kandidate pa od 16—21 decembra. Sprejeti kandidati za ta enoletni tečaj bodo zelo verjetno dobili denarno pomoč od NEAT-a.

V tečaju, ki se zdaj končuje, ni bilo žal nobenega Slovenca. Pa bi bilo prav, da bi tudi Slovenci dobili več poklicnih tolmačev in prevajalcev. Prilika je lepa za vsakega, ki čuti v sebi zmožnosti in veselje do poklicnega dela v korist naši etnični skupini.

Komaj nekaj slovenskih grobov brez spomenikov je bilo na keilorskem pokopališču leta 1959, ko smo jih na prvo novembrsko nedeljo prvič skupno obiskali . . .

---

†

Iz Ljubljane
je dospela žalostna vest,
da je zaspal v Gospodu

JAKOB FERJAN,

oče patra Filipa.
Iskreno sožalje,
blagemu pokojniku
pa naše molitve!

R.I.P.

V času oliskanja . . .

"Ampak blizu NOVE ZAVEZE bo treba le ostati, ali pa nismo več kristjani. . . " Zadnji stavek p. Bernarda bralcem MISLI.

Današnja cesta proti Jerihi je nova, a zapuščene pokrajine na levo in desno seveda ni spremenila. Še bolj je moral občutiti divjino potnik Kristusovega časa. Potoval je tod po stari, ozki cesti, ki je bila več ali manj navaden kolovoz. Cesta je stisnjena med gole skalnate hribe. Le sem in tja vidiš revno njivico, od živali redke črne koze, ki iščejo skromno zelenje. Ljudskih naselij na tej poti ni, dreves prav malo, vse sama divjina. Še skal pravzaprav ne vidiš, le nekakšna rumenordečkasta razsušena zemeljska masa. Judejska puščava.

Še do nedavnega je bila ta pot zelo nevarna, v preteklih stoletjih in v Kristusovem času pa gotovo polna roparjev, ki so prežali na plen. Boljših prilik za napade in rop si ne bi mogli želeti. Ko gledaš to divjo samoto, ti tako zaživi Jezusova prilika o usmiljenem Samarijanu in jo lažje razumeš. Pričenja se z besedami:

Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike; ti so ga oplenili in mu zadali ran, ter so odšli in ga pustili na pol mrtvega . . . (Lk 10, 30).

Jezus je dobro vedel, zakaj je izbral svoji priliki ravno to samotno pot. Poznal jo je on in poznalo jo je ljudstvo, kateremu je priliko pripovedoval. Vsaka druga izbira bi bila manj prepričljiva kot omemba te poti, ki je že sama na sebi vzbujala strah.

Nekako 18 kilometrov iz Jeruzalema (270 metrov nadmorske višine) vidiš ob cesti razvalino gostišča. Poleg imena Khan Hathrour ima tudi ime "Gostišče usmiljenega Samaritana". Od davna so tu samotni potniki našli prenočišče zase in

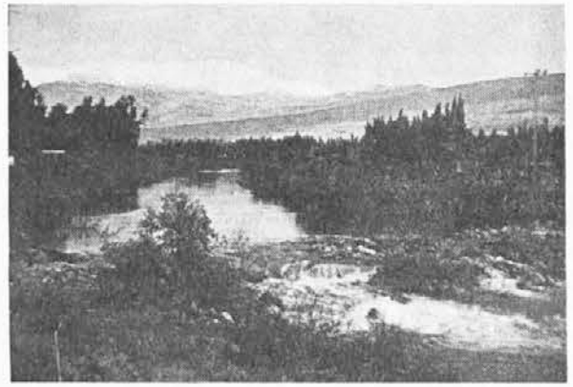

Reka Jordan. V ozadju zasneženi Hermon.

svoje živinče. Zob časa ga je uničil. Ponovno je bila stavba pozidana leta 1903 kot turška policijska postaja, ki je skrbela za varnost potnikov. A že v prvi svetovni vojni, leta 1917, je bila zopet v razvalinah ter je tako ostala do danes. Na dvorišču so še vidni ostanki zidov pred prezidavo ter večji kosi mozaičnih tal, ki naj bi krasili starodavni bizantinski samostan. Tradicija povezuje ta kraj s Kristusovo priliko in ne brez vzroka. Tod mimo je Kristus večkrat hodil in je vzel priliko brez dvoma iz vsakdanjega življenja.

Na poti med Jeruzalemom in Jeriho so le trije studenci, kjer se je samotni potnik lahko odžejal. Eden izmed njih se še danes imenuje "izvir apostolov", kakor so ga krstili že prvi kristjani ob spominu na dejstvo, da so iz njega pili tudi Jezus in njegovi učenci. Po vsej verjetnosti je to v stari zavezi omenjeni (Jozue 15,7) "Ain Shemesh" — sončni studenec, ki je ločil Judovo zemljo od Benjaminove.

Ko cesta pusti za sabo tablo z mero morske višine in se spušča proti Mrtvemu morju, se vedno bolj čuti pritisk zraka in mučna soparica. Pokrajina se spreminja v pravo pustinjo, z nenavadnimi hribi rumenordeče barve. Ko zmanjka tudi teh, se pred potnikom odpre pogled na Mrtvo morje in dolino reke Jordan v daljavi. Rastlinja tu do morske obale skoraj ni — sama puščava z zelo redkim grmičjem. Med njimi dobiš takoimenovano "Kristusovo trnje" — bodičaste grme, ki rastejo povsod po Palestini in so zelo verjetno služili vojakom za pripravo Kristusove trnove krone.

MRTVO MORJE imenujejo Arabci "Bahr Lout" — Lotovo morje. Dolgo je 76 kilometrov in nekako 17 kilometrov široko — ima torej okrog 920 kvadratnih kilometrov površine. Globoko je okrog 400 metrov. Vanj se izliva Jordan, odtoka pa naravno nima. Vodo izgublja le z izhlapevanjem. Je tako gosto soli in sulfatov, da gostoto in trdoto vode čutiš v roki ter je mastno kot olje. Vsak liter vode Mrtvega morja vsebuje 275 gramov soli, dočim ima običajna morska vodi soli le 35 gramov na liter. Že to pove dovolj. Če k temu dodamo še ostale raztopine mineralov, se ne bomo čudili dejstvu, da v Mrtvem morju sploh ne moreš utoniti. Še prsno plavanje je domala nemogoče, ker gostota vode meče roke in ramena na površje. Naravno v tej vodi ni ne rastlinja in ne živalstva — res je mrtvo in pusto, četudi je nežne modre barve kot naš Jadran. Morda mu daje to barvo poleg soli tudi odsev okoliških moabitskih hribov, ali pa njegova globina. Zasluži je gotove ne.

Skromna oaza zelenja s preprosto restavracijo ob pusti obali nudi edino gostoljubnost tega mrtvega kraja. Ima tudi nekaj oblačilnic za kopalce, ki želijo poskusiti vodo. Seveda jih vleče k temu radovednost — užitka plavanje v taki vodi ne prinese nobenega.

Res čudno, kot začarano morje! Znanost se še poglablja v njegove tajne. V stari zavezi pa čitamo o mestih Sodomi in Gomori, ki sta bili uničeni z ognjem in žveplom ter sta končali v morju. Kjer je nekoč vladal greh s pohotnostjo in razpuščenostjo, je danes strahotna samota brez življenja . . .

JORDAN je kaj nenavadna reka, že zavadi svojega izliva, ko njegovo obilno vodo (5,000.000 metričnih ton ali 11,000.000.000 galonov dnevno) zaužije Mrtvo morje brez iztoka. Reka zasluži svoje ime, saj pomeni Ha-Yarden (Al-Urdunn) "reko, ki pada". Svoje rojstvo ima na severu Palestine z združitvijo štirih gorskih potočkov v višini 915 metrov pod vrhom Hermona (2814 metrov), kjer sprejema čisto vodo večnega snega. V brzicah pada v nižave, se stiska po neprestopnih soteskah in končno napolnjuje s svojo vodo Galilejsko jezero. Iz njega teče dalje in se vije med zelenjem, kateremu daje bujno rast: kot v gornjem toku namaka genezareško pokrajino, tu bogati jerihonsko planoto, ki jo je Lot upravičeno imenoval "Gospodov paradiž". Naposled je njegove 373 kilometrov (233 milj) dolge poti konec: puščoba Mrtvega morja odvzame Jordanu vso skrivnostno lepoto . . .

In vendar najbrž ni reke na svetu, ki bi bila za zgodovino človeštva tako pomembna kot je Jordan. Teče skozi zgodbe svetega pisma in je na sto načinov zgovorna priča božja. Jakob je ob jordanskih bregovih odvrnil božjo jezo; Jozue se je ob reki boril za posest obljubljene dežele; prerok Elija je reko razdelil s svojim plaščem ter jo z Elizejem prekoračil po suhem; sirski stotnik Naaman se je v jordanski vodi rešil gobavosti . . .

V novi zavezi pa je Jordan zaslovel v času priprave na Odrešenikov prihod: Janez Krstnik se je pojavil v samoti jordanskega brega, klical k pokori in krščeval:

Delajte pokoro, zakaj božje kraljestvo se je približalo (Mt 3,2).

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon kot zgoraj.

●

KRSTI

Samuel Eliot Hue, Bankstown. Oče Samuel, mati Mari r. Ovijach. Botrovala sta Albin in Justina Poršek. — Merrylands, 26. septembra 1976.

Tanya Brleković, Merrylands. Oče Stephen, mati Zdenka r. Kranjc. Botra sta bila George in Ljuba Klobučar. — Merrylands, 16. oktobra 1976.

Dominik Alan Friščić, Bass Hill. Oče Jurij, mati Jula r. Busjak. Botrovala sta Vinko in Sonja Friščić. — Merrylands, 16. oktobra 1976.

SLUŽBE BOŽJE so pri Sv. Rafaelu vsako soboto ob sedmih zvečer (velja za nedeljsko mašo) in ob nedeljah ob 9.30, do konca novembra pa tudi ob enajsti uri dopoldne. V poletnem času, ko nekateri žele zgodnjo službo božjo, bo namesto sedanje enajste maše raje ena zgodnja — ob osmi uri zjutraj. To zgodnjo mašo bomo začeli s prvo decembrsko nedeljo (5. decebra). Glavna maša ob 9.30 je vedno z zborovim petjem.

Sveta maša bo tudi 3. decembra ob sedmih zvečer s pobožnostjo v čast Srcu Jezusovemu (prvi petek); in pa v sredo 8. decembra, ko praznujemo Brezmadežno spočetje Marijino (nezapovedan praznik).

WOLLONGONG ima slovensko službo božjo v nedeljo 12. decembra ob običajni uri (ob petih popoldne) v Vila Maria kapeli. Ob šesti uri (po maši) pa imamo v šolski dvorani pri stolnici sv. Frančiška Ksaverija (Harbour Road) MIKLAVŽEVANJE, kakor vsako leto. Upam, da bodo tudi letos nastopili otroci in pokazali Miklavžu, kaj so se med letom naučili.

CANBERRA ima mesečno sveto mašo na praznik Kristusa Kralja, ki je obenem zadnja nedelja cerkvenega leta. Maša je kot običajno ob šestih v Garanu. Naslednja bo 19. decembra.

BRISBANE je za slovensko službo božjo zopet na vrsti na prvo adventno nedeljo (28. novembra) ob 11.30 dopoldne v St. Mary's, Merivale Street, South Brisbane.

BOŽIČNE MAŠE v Sydneyu bodo: polnočnica (petek 24. decembra) v AUBURN TOWN HALL, na božič (sobota 25. decembra) pa pri Sv. Rafaelu ob osmih zjutraj, ob 9.30 (slovesna z zborovim petjem) in ob enajsti uri. Popoldne ob petih bo sveta maša v Wollongongu. NOVOLETNA služba božja bo pri nas ob 9.30 dopoldne in ob šestih zvečer.

AVSTRALSKI NOVOMAŠNIK — Fr. Terry Duff — katerega sam zadnjikrat omenil, je imel pri Sv. Rafaelu ponovitev nove maše na nedeljo 19. septembra. V imenu naše skupnosti ga je pred mašo pozdravila Irena Tomšič in mu podala šopek slovenskih nageljnov. Pevci so mu zapeli našo novomašno pesem. — Obisk novomašnika, ki ni našega rodu, nas je gotovo spodbudil k prisrčni molitvi in vroči želji, da bi izpred našega oltarja kmalu zadonela tudi "Gloria" slovenskega novomašnika. Res je to v božjih rokah — pa tudi v naših, saj si moramo duhovnike izprositi.

PROŠČENJE smo imeli pri Sv. Rafaelu dne 26. septembra. Ob 9.30 sva maševala oba patra. P. Lovrenc je z lepim petjem uvodnih molitev, pri katerih je sodeloval tudi mešani zbor, takoj ob začetku maše dal praznovanju slovesno obeležje. Po bogoslužju smo se zbrali na cerkvenem dvorišču, kjer smo imeli pravi proščenjski semenj. Pridno je pomagalo Društvo sv. Ane. Raznovrstnih ročnih del in vsakovrstnega peciva ni manjkalo. Iskrena hvala požrtvovalnim možem in ženam, ki so na razne načine pripomogli k uspehu tega domačega praznovanja!

750-LETNICO smrti **svetega Frančiška** praznujemo letos. Frančiškovi redovi po vsem svetu so se na razne načine spomnili tega pomenljivega jubileja. Praznovanja so bila predvsem usmerjena v duhovno poglobitev: imela so namen, da nas znova spomnijo na pristnega Frančiškovega duha in naše naloge v današnjem svetu po Frančiškovem programu. Kakor je Kristus pozval svetega Frančiška, naj popravi razpadajočo Cerkev, tako danes poziva vse nas, Frančiškove sinove, naj z vsemi svojimi močmi podpremo Cerkev, ki gre skozi pokoncilske preizkušnje. Nekdo se je izrazil, da je frančiškanov mnogo, Frančišek je bil pa le eden. Mora pa biti svetnik ideal nas vseh in naša naloga je, da se

mu čimbolj približamo. — Sydneyski frančiškani smo praznovali visoko obletnico ustanoviteljeve smrti na Frančiškov praznik (4. oktobra, ki je bil slučajno tudi državni Praznik dela) v frančiškanski cerkvi v Waverley. Navzoči duhovniki smo somaševali s papeškim nuncijem, nadškofom Ginom Paro. Ker je praznovanje zajelo vse Frančiškove redove (frančiškane, kapucine, minorite, svetne in samostanske tretjerednike ter številne sestre drugega in tretjega reda), je bil tudi domači piknik na dvorišču za samostanom kaj prijetno srečanje.

DAN DRUŽABNE PRIREDITVE v Merrylands Masonic Hall (16. oktobra) je bil v znamenju nenehnega dežja in marsikje tudi poplav. Kljub kislemu vremenu je bilo med nami dobro razpoloženje, za kar je v veliki meri pripomogel kvintet "Mavrica". Tudi članicam Društva sv. Ane in vsem ostalim rojakom iskrena hvala.

MIKLAVŽEVANJE z nastopom bo priredila naša slovenska šola na nedeljo 12. decembra po maši. Zbrali se bomo v prezbiterijanski dvorani (tam, kjer je bila tudi letošnja materinska proslava). Upamo, da se bodo otroci dobro izkazali in jim bo Miklavž z darovi povrnil pridnost (Miklavževanje istega dne popoldne v Wollongongu sem že preje omenil).

DAROVI DAVKA PROSTI so vsi darovi za naš AMBROŽIČEV DOM OSTARELIH. Tozadevno odobrenje smo od davčnega urada prejeli pred kratkim. Tako boste mogli prejeti potrdila za darove vsi, ki ste v ta namen darovali na naš apel v junijskem "Rafaelu" ali pa kadar koli pozneje. Uradno ime fonda je AMBROŽIČ HOME. Do dvajsetega oktobra se je našemu apelu v "Rafaelu" odzvalo 116 dobrotnikov. Vsem iskrena hvala za razumevanje in podporo pri tej naši prepotrebni zadevi! Upamo, da bo ta številka vztrajno rastla.

MESEC POKOJNIH je november. Obiščimo grobove naših dragih, če le mogoče! Obenem se hvaležno spomnimo vseh naših pokojnih sorodnikov, zlasti staršev. Poskrbimo,, da bodo zanje opravljene svete maše, zanje darujmo svoja obhajila ter druga dobra dela. Pri Sv. Rafaelu bomo vsaki teden v novembru opravili eno sveto mašo za vse naše pokojne starše, sorodnike, dobrotnike in prijatelje. Vključeni bodo prav vsi pokojni sorodniki članov naše verske skupnosti. Posebej se bomo pri teh mašah spomnili tudi tistih, ki se jih nihče ne spominja.

ADVENTNI ČAS — priprava za božič — je pred vrati. Začne se z zadnjo nedeljo v novembru. Tudi letos bomo blagoslovili na prvo adventno nedeljo adventni venec — simbol naše pripravljenosti iti z očiščenimi srci Kristusu naproti. Postopoma bomo prižigali na njem sveče, kakor naj bi se stopnjevalo tudi naše pričakovanje božiča.

SVETA SPOVED v adventnem času (in ne šele na božični večer!) je najlepša priprava na božične praznike. Tudi sveto obhajilo naj bi pogosteje prejemali. Starši naj bi dali to možnost otrokom in svetili naj bi jim s svojim zgledom! Sveta spoved naj ne bo nadležna zadeva, ki jo je pred prazniki pač treba opraviti, ampak globoko doživetje sprave in trdnejšega prijateljstva z Bogom. Daleč od poti pristnega krščanskega življenja so tisti, ki mislijo, da tega zakramenta ne potrebujejo. Mnogi se "ponašajo", da pri spovedi nimajo kaj povedati. Če je to to res, zakaj jih potem ne vidimo pogosto pri svetem obhajilu???

"ŠTEFANOVANJE" bi se letos pravzaprav moralo imenovati "Janezovanje", ker ga bomo priredili v ponedeljek 27. decembra (v Auburn Town Hall, od šestih do polnoči). Razlog je ta, ker je naslednji dan, v torek, še praznik. Že sedaj vsi lepo vabljeni, da si rezervirate čas za to tradicionalno prireditev našega verskega središča. Letos jo prirejamo že štiriindvajsetič.

NAŠ "RAFAEL" v septembru ni izšel, in ste ga zaman pričakovali. Stroški zanj so zopet vidno narastli, zato bomo izdali dvojno številko za božič, ki bo vsaj delno pokrila odpadlo septembrsko.

SVEŽ GROB MED NAMI. — V sredo 6. oktobra je v pozni večerni uri na svojem domu v South Wentworthville nenadoma preminul rojak JOŽE TORJAN. Imel je komaj 52 let, saj je bil rojen 20. januarja 1924 v Hrušici (Podgrad). V Avstraliji je bival osemnajst let. Ves čas je bil zaposlen pri mestni vodni upravi kot električni asistent. Pred štirimi leti je odšel v domovino, kjer se je v Podgradu poročil z Angelo Božič in se z njo vrnil v Avstralijo. Poleg žene zapušča tu še dva brata, Antona in Alojzija, doma pa mamo in brata, dočim mu je oče umrl pred dvema letoma.

Pokojni Jože je bil vesten delavec in dober prijatelj ter zaveden Slovenec. Udeležba pri maši zadušnici, ki je bila opravljena pri Sv. Rafaelu, je to zgovorno pokazala. Teden kasneje je bilo njegovo truplo prepeljano v Hrušico in pokopano na domačem pokopališču. Spominjajmo se ga v svojih molitvah, žalujočim pa iskreno sožalje.

SLOVENSKA BIRMA bo pri Sv. Rafaelu v drugi polovici naslednjega leta, točnega datuma pa še ne vemo. Važno je, da se čimprej prijavijo vsi kandidati, ki bi želeli ta zakrament pri nas prejeti. Pouk bomo pričeli z novim šolskim letom. Ostali, ki so potrebni pouk že prejeli ali ga prejemajo drugje, bodo morali prinesti potrdilo tistega, ki jim je birmanski pouk posredoval. V tem so zdaj strožji predpisi in se jih moramo držati. Starše že zdaj opozarjam, da zamudnikov ne bomo sprejemali ter z nezadostno in okrnjeno pripravo nihče ne bo pripuščen k birmi.

P. VALERIJAN

OB BARAGOVEM GROBU

Razmišljanje o misijonarju je napisal zdaj že pokojni DR. FRANC JAKLIČ.

KO GREŠ na levi strani marquettske stolnice iz njene ladje, prideš v prostor, kjer visijo velike doprsne slike do sedaj umrlih marquettskih škofov. Od tam pa greš po stopnicah do čisto temne podzemeljske grobnice (kripte). V prednji sobici prižgeš luč. Zadaj za kovinasto ograjo je grobnica. Spredaj je zgoraj na črni podlagi preprosto znamenje križa, pod njim pa napis v angleščini:

"Usmiljeni Gospod Jezus, daj jim večni pokoj!"

Na srednji strani grobnice — zadnja stena — je samo predel z Baragovim truplom, zaprt z belo mramornato ploščo in z napisanim imenom ter poglavitnimi življenjskimi podatki. Na levi steni so predeli s trupli — od vrha doli — škofa Eisa, Vrtina in Mraka, na desni je pa do zdaj samo škof Magner.

Kdor količkaj pozna Baragovo življenje, spoštljivo poklekne na klečalnik pred njegovim grobnim predelom in se zamisli v njegovo življenjsko zgodbo. Zamisli se v njegovo detinstvo v graščinici Mala vas. V njegovo otroško in deško dobo na gradu v Trebnjem, v varstvu dobre matere in skrbnega očeta. Ko oba izgubi, se preseli v Ljubljano k profesorju Dolinarju in hodi v ljudsko ter v srednjo šolo. Ko ju z odliko dovrši, gre na Dunaj študirat pravne vede, ki so mu kot bodočemu trebanjskemu graščaku najbolj kazale. Pa ni postal graščak: "apostol Dunaja", redemptorist sv. Klemen Dvoršak, ki mu je bil zavetnik in duhovni vodnik, mu je vnel željo po višji popolnosti in po duhovskem stanu . . .

Ta, ki tukaj pred nami leži v grobnici, je bil tako srečen, da je 21. septembra 1823 prejel mašniško posvečenje. V dobi tedanjega janzenizma in jožefinizma se je junaško opogumil in začel pasti poverjene mu ovce po zdravih načelih Dobrega Pastirja, ki mu jih je posredoval dunajski svetnik Klemen. Ljudstvo je hodilo tudi od daleč k njegovim pridigam in k njegovi spovednici. Tudi bolni, ki so si ga želeli, da jih pripravi za večnost. Slovenci so obenem željno segali po njegovih knjigah, zlasti po "Dušni paši", ki je leto za letom izhajala v novih, velikih nakladah.

Odpor janzenistov in jožefincev zoper Baraga je naraščal; ni mu kazalo drugega, kakor oditi. A kam? Kakor klic iz nebes mu je prišel na svetega Alojzija dan leta 1829 v Metliko poziv v začenjajoče se misijone Severne Amerike. Velikodušno se mu je odzval.

Klečeč pred Baragovim truplom si dalje kličemo v spomin, kako je kot misijonar mer indijanskimi Otavani in Očipvejci širil in poglabljal vero ter srčno omiko, kako jim je pisal v njih jeziku knjige ter skrbel tudi za njihov časni blagor. Potem se je pa prav tako skrbno in ljubeče zavzel za priseljene katoliške rudarje, uradnike in trgovce, kakor tudi za njih otroke. Tudi mnogim drugovercem je bil iskren prijatelj. — O, kako ti spomini ožarjajo predel z njegovim truplom v marquettski grobnici!

Ko je bil na Vseh svetnikov dan leta 1853 v mestu Cincinnati posvečen za misijonskega škofa Gornjega Michigana, je k prejšnjim bremenom vzel na svoje utrujene rame še novo: skrbeti za duše v vseh teh pokrajinah in naseljih, za Indijance in belokožce. Vsako pomlad, ko so se tri Velika jezera odtajala, je začel obiskovati vso svojo obširno škofijo, pa tudi indijanske predele sosednjih škofij, ki jih je zaradi znanja indijanskega jezika upravljal. Leto za letom ista pesem: Potuj, tudi lačen in žejen, utrujen, moker in premražen, večkrat tudi do dna duše ponižan! Pridigaj v različnih jezikih, po siromašnih cerkvah in kapelah, in poučuj ter nadzoruj zapite irske učitelje po misijonskih šolah! Vzpodbujaj za zidavo ali za povečavo cerkve! Tolaži in pomagaj! Koplji iz tal denar, da vzdržiš pri težkih finančnih bremenih! Bodi — kakor sveti Pavel — vsem vse! . . .

Spomladi leta 1866 je prenesel Baraga sedež škofije iz Sault St. Marie v večji in bolj napredujoči Marquette, pa ga je še isto leto 9. oktobra zadel na vseameriškem cerkvenem zboru v Baltimoru mrtvoud. Umrl bi bil, če bi ga ne bil škofovski križec pri padcu tako ranil na prsih, da mu je odteklo precej krvi. Tako si je podaljšal dela polno življenje in se še za petnajst mesecev s težavo vrnil v Marquette, da izpije kupo telesnega in dušnega trpljenja do dna. Dne 19. februarja 1868. je vrnil dušo Bogu.

Ta, ki počiva tukaj v marquettski grobnici pod stolnico, jih je z lastno roko krstil 25.000. Ta desnica zdaj tukaj počiva. Po krstu pa jim je bil kakor skrbni oče in ljubeča mati. Bog in duše — to mu je bilo najvišje in edino v življenju. Nase nikoli ni mislil, zase nikoli ni nič iskal in prosil, razen trpljenja, odpovedi in dobrih del. Skoraj vsa njegova življenjska pot je bila na gosto posuta z ostrim trnjem.

In njegovo notranje življenje! Ni življenjepisa, ki bi ga nam dovolj nazorno predstavil — pa že zdaj vemo

dovolj, da o njem lahko dolgo premišljujemo in si ga stavimo za zgled. Kako je Baraga ljubil Boga in bližnjega. Kako se je mrtvil in zatajeval. Kako rad in mnogo je molil: že kot deček z materjo, v Ljubljani pri Dolinarjevih, na Dunaju pod vodstvom p. Dvoršaka. Da ni bil Baraga mož mnogih in globokih molitev, bi ne bil mogel napisati tako privlačnih molitvenikov, tako klenih odstavkov o molitvi. Le predstavljajmo si ga, kako moli po svojih lesenih misijonskih cerkvicah in na ubožnih postajah, na svojih misijonskih potovanjih po divjih gozdovih . . . Z molitvijo je klical blagoslov svojemu delu, sebi pa milosti in rast v svetosti.

Tako premišljujemo, telesno ali vsaj duhovno kleče pred Baragovim predelom grobnice. Potem naj nam pa srce zakipi v prisrčni in vroči molitvi, da bi ga Bog, ki ga je že poveličal pred nebeščani, poveličal tudi pred vesoljno Cerkvijo, ki naj ga proglasi med blažene in svetnike, vsem svojim članom v zgled. Z njim — svojim vrednim sinom — bo tudi slovenski narod postal polnovreden med ostalimi krščanskimi narodi, katerih svetnike občudujemo in posnemamo že dolga stoletja. Bolj kot naš se drugi narodi trudijo, da njih svetniške zglede spozna ves svet.

Ob sklepu pa izročimo Baragu tudi svoje skrbi in trpljenje. On nas bo pač razumel, saj je v življenju sam mnogo trpel in videl mnogo trpljenja. On, ki je bil tako dober in usmiljen, nam bo s svojo priprošnjo trpljenje tudi olajšal, vsaj z notranjo tolažbo. Kot kandidat oltarja naj bi v kakšnih obupnih primerih še posebno pokazal moč svoje priprošnje.

KAREL MAUSER:

VEČNA VEZ

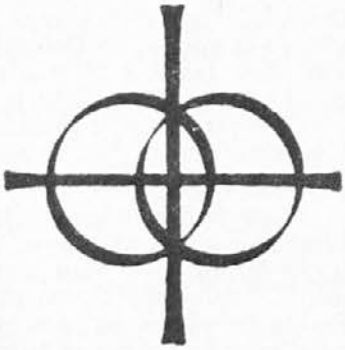

10

Dorothy skoraj ni več prišla, le Andrej je vsak dan hodil k Stevu. In nenadoma se je Mattu zazdelo, da se je tudi otrok spremenil.

Nekoč se je zastrmel v očeta in tiho rekel:

— Kadar me Dorothy češe, vedno joka. — Matt se je po sili zasmejal.

Otrokovo besede so ga udarile. Sam je opazil, da je tudi Steve čezdalje bolj zaprt vase, da sicer pride, toda vsak pogovor je kakor iztrgan.

Prepričan je bil, da vse ve.

Tedaj se je zgodilo tisto, kar ni pričakoval niti zdravnik. Jane je pričelo pešati srce in sicer tako naglo, da so ga trikrat zapored klicali k njej. Vselej si je opomogla, toda zdravnik je povedal, da so ji dnevi šteti.

V Mattu se je vsa bolečina zgnetla na kup. Poskušal je narediti korake po vseh poteh, ki so se mu zdele mogoče, toda nazadnje je obstal na tisti, na katero ni nikoli mislil.

Domov! Vzeti otroka, pustiti Franka na posestvu in oditi! Oditi, da se zabrišejo spomini, da se Dorothy odloči in vzame človeka, ki ji bo všeč. Potlej se morda vrne.

Ni bila to prva misel. Prva se je ustavila pri Dorothy. Če Jane umrje, je prost, tedaj utihne zapoved, tedaj se razveže vez.

In mu je prišlo na misel, da je vsa ta leta kradel srečo Jane, da ji je delal krivico, da jo je varal, čeprav njegovega varanja ni nikoli dojela. Če bi se razporočil in se poročil pred sodnijo z

ŠE ENEGA SMO DOBILI!

Slovensko dušno pastirstvo v Avstraliji je dobilo novo moč. Ne sicer že "pečenega patra", ampak frančiškana-bogoslovca, ki bo tu nadaljeval študije, obenem pa že pomagal v delu med slovenskimi izseljenci ter spoznaval delokrog, v katerem bo po končanem bogoslovju — kakor upamo — deloval kot duhovnik.

V torek 26. oktobra — nekaj dni po tretji obletnici smrti zaslužnega o. Bernarda — je letalo prineslo v Sydney frančiškana istega imena — in Bog daj, da tudi istega duha! BRAT BERNARD GOLIČNIK je bil rojen leta 1953 v Šmihelu nad Mozirjem v Savinjski dolini. V frančiškanski red je stopil leta 1969. Filozofske in teološke študije je začel na ljubljanski bogoslovni fakulteti — dve leti ima že za sabo. Naše prošnje provinciji so ga ganile, da se je odločil in zaprosil predstojnike, če bi nam smel v pomoč. Dovolili so — in med nami je. Kako bi ga ne bili veseli?

Brat Bernard bo ostal nekaj tednov v našem sydneyskem središču, okrog božiča pa ga lahko pričakujemo v Melbourne, kjer bo z novim šolskim letom v frančiškanskem semenišču (St. Paschal's College, Box Hill) nadaljeval bogoslovne študije. Seveda nam bo lahko že kot bogoslovec v verskem središču v izdatno pomoč.

Bratu Bernardu kličemo veselo dobrodošlico in mu želimo, da bi se počutil med nami zares doma. Pre-

pričani smo, da bo kmalu videl, kako nam je vsem potreben. Pri nadaljevanju bogoslovnega študija pa ga bomo spremljali z molitvijo, da bo začeto pot do duhovništva enkrat tudi srečno končal. Saj leta hitro teko — veselo bo, ko bo med nami spet zadonela pesem "Novi mašnik bod' pozdravljen!" Seveda to še ne bo jutri. — Brat Bernard, Bog te živi!

Starost ga je ustavila
— ali pa je zmanjkalo vode . . .

NOVEMBRSKI UTRINEK

Kaj je življenje?
Kaj je smrt?

Res, življenje in smrt sta nedoumljiva skrivnost, ki neskončno presega vse fizične, kemične in psihične procese v naravi.

V to skrivnost nam je posvetil Kristus. Ne s človeškimi umevanji in ugibanji, ampak z neizprosno božjo gotovostjo in lučjo: življenje se steče v smrt kot v vrata k polnosti življenja in sreče v Bogu. Res tudi veren človek čuti smrt kot nasilje. Toda temo smrti razganja krščansko upanje, katerega temelj in poroštvo je od mrtvih vstali Kristus.

Le življenje, živeto v luči te resnice, je vredno življenja!

Dorothy, Jane nikoli ne bi doumela, da je odrinjena. Kakor ni doumela, da je odrinjena ves ta čas, ko si je sicer zatrjeval, da nima z Dorothy nič in je vendar vedno mislil nanjo. Kaj ni bilo vse početje samo pranje vesti pred seboj, kaj niso bili vsi obiski pri Jane samo še nekaj, kar je ustvarjalo med njima neko zunanjo vez in nič več? Šel je od nje in zvečer je prišla Dorothy in on je sredi misli na Jane mislil na Dorothy. Nazadnje se je Jane prelivala v Dorothy. Kakor da sam črpa iz Jane vse, kar je bilo na njej najbolj ljubko in zliva v Dorothy.

Mar ji ni naravnost kradel njenega obraza in njene duše? Njeno je dajal drugi, da mu je bila bliže, in potlej se je zagovarjal pred seboj.

Jane je slabela z vsakim dnem, spoznanje krivice v Mattu pa je raslo. Kakor da je njeno telesno odmiranje strup, ki se preliva v Matta.

Dorothy pa je ob novici, da se Jane bliža koncu, otrpnila. Ni rekla besede. Vse kar je čutila do Matta, je zlila na Andreja. Otrok ni mogel živeti brez nje. Komaj ga je Kristina zjutraj opravila, že je vprašal po Dorothy. Matt je molčal. Nikoli mu ni rekel: pojdi. Frank je bil tisti, ki je otroka prijel za roko in ga odpeljal k Stevu, kakor hitro je Matt odšel iz hiše.

Tik pred zimo je prišlo z Jane do kraja. Matta so poklicali v bolnico. Bilo je sivo, mrzlo jutro in iz sivine se je od časa do časa zaprašila sodra.

Jane je bila strašno bleda in komaj se je še videlo, da diha. Mučila se je celo dopoldne. Včasih se je zdelo da spi, pa so se ji spet razprle oči in Matt je videl, da so čudno steklene. Popoldne je prišel duhovnik. Čudno ganotje je spravilo Matta na kolena. Rad bi ustavil vek, pa ga ni mogel. Koj po maziljenju je duhovnik odšel in uro za tistim se je bledica z Janinega čela potegnila čez obraz. Roke se niso več premaknile, ušesa so postala prozorno bela, nos kakor iz najbolj belega marmora.

Jane je umrla.

S tiho stopinjo je odšla od njega in stal je ob njeni postelji kakor zgubljen. Potlej šele se je sklonil, jo poljubil na usta in na oči. Zdelo se mu je, da se okna in omara vrtijo v čudno hitrih krogih in z roko je grabil, da bi se prijel.

Potlej je slišal, kakor da mu nekdo govori skoz dolgo cev.

— Prestala je, Mr. Kovach. Popijte to.

Nekdo mu je tiščal kozarec na usta.

Zdravnik mu je podpiral glavo.

— Je boljše zdaj?

Prikimal je in se kakor pijan vzdignil. Jane so med tem odnesli.

Pogreb je bil lep. Matt je šel z Andrejem in ko so krsto položili na tla, je Matt kakor dihnil:

— Andrejček, tam je tvoja mama.

Otrok je zmedeno strmel v njegove solze, sam zavekal, potlej se mu je iztrgal iz rok in stekel k Dorohty, ki ga je vzela v naročje.

Z njo je odšel domov.

Matt je čakal do zadnjega. Ko je spustil rožo v grob, je krehnil Frank:

— Matt, zdaj greva.

Prijel ga je za roko in odpeljal. Do doma nista rekla besede. Tako so Jane pokopali.

In štiri mesece po tistem je Matt z Andrejem odpotoval. Steve je prosil, naj otroka pusti. Frank ga je rotil, naj otroku prizanese z dolgo potjo. Zaman.

Dorothy se ga je oklepala kakor žival mladiča. Vse ure je prebila z njim, toda Matt je bil kakor obseden.

V jutru pred odhodom je prišel Steve sam. Dorothy ni bilo. Matt je s pogledom polzel prek polj.

— Matt, — mu je Steve položil roko na ramo. — Vse sem vedel in nisem rekel besede. Preveč sem te cenil, čeprav se mi zdi, da bi rad tisto uro, ko bi videl, da boš za večno ostal na moji zemlji in . . .

Hčerinega imena ni izrekel.

— Če se kdaj vrneš, mene morda ne bo več. To kar zdaj delaš, ni prav. Samo to sem ti hotel reči. Pa srečno.

Pobožal je otroka in se obrnil. Obstal je kakor da mora reči še nekaj. Pa ni.

Andrejev vek ga je poganjal proti domu.

Frank ju je odpeljal na vlak. Skoraj do Clevelanda niso rekli besede. Šele na kolodvoru je dal Matt naročila. Frank je samo kimal.

Ko sta se spravljala na vlak, je Frank držal Mattovo roko.

— Matt, še je čas.

Matt je odkimal.

— Frank, ti ne razumeš. Rad jo imam, toda toliko krivice sem naredil Jane, da ne morem drugače. Pisal bom.

Tedaj je Frank izpljunil čik in obrisal brado.

— Matt, mnogokrat sem po krivici rekel tole besedo. Tebi je ne bom. Norec!

Obrnil se je in odšel.

Matt je strmel za njim in Andrej mu je objemal noge. Potlej je vlak potegnil, hrešče so se vagoni pognali v jutro.

Matt in Andrej sta odhajala.

* * *

Na morju, ko je od vsepovsod sijala samo večna voda, je Matt prvič pričel misliti, če ni naredil napak. Frankova beseda ga je pekla, peklo ga je, kar mu je rekel Steve in da ni bilo k slovesu Dorothy, ga je bolelo.

Zdaj, ko je ostal z otrokom sam, je šele videl, kako daleč je otroku brez nje. Brez veselja je hodil z njim, po stokrat na dan vprašal, kdaj bosta šla nazaj, zakaj je nista vzela s seboj.

Matt je čutil, da ni sam, ki se je kaznoval. Zakaj je udaril še otroka?

Misli so se brisale, Andrejev vek ga je težil. Vsi poskusi, da bi otroka razvedril, so bili zaman. In zvečer ni zaspal. Mučil se je, rad bi ubogal, toda vsi poskusi so se končali z jokom.

Prav oddahnil se je Matt šele v Ljubljani. Potlej je štel postaje. V Grosupljah so se mu pričele tresti roke. Znani kraji, polja, gmajne. Po njivah so ravno orali. S prstom je kazal otroku, kje je že vse bil, toda otrok je mrtvo strmel po krajih in sledil očetovemu prstu kakor za palico.

Čušperk, Dobrepolje.

Matt je imel mokre oči. Tam je Sv. Anton, kjer je bil tolikrat na sejmu. Zdenska vas, kjer je Frank doma. Za vaščane mu je naročil pozdrave.

(Konec prihodnjič)

DAROVI ZA BERNARDOV JUBILEJNI TISKOVNI SKLAD:

$20.25 Helena Van de Laak; $6.— Franc Janežič, Franc Rihtar, Alojz Klekar, Jože Pliberšek, Janez Klemenčič; $5.— Danila Slavez, J. in M. Habor, Angela Torjan; $4.— Andrej Lavrenčič, Jože Marinč, Kocjan Kobal; $3.— Jurij Sušnik; $2.50 Ivo Leber; $2.— Franc Male, Magda Pišotek, Janez Škraban, Ivan Makovec, Josip Bastalec, Milka Kregar, Frances Čebin, Vlasta Klemenčič; $1.40 Štefan Plej; $1.— Jože Žugič, Franc Komar, Franc Vertel, N.N., Marija Valenčič, Jožica Jurin.

ZA BARAGOV PROCES:

$10.— Marija Mezgec.

SLOVENSKI MISIJONARJI, TOGO, AFRIKA:

$170.— Nabirka misijonske nedelje, Merrylands; $71.36 Nabirka misijonske nedelje v Kew; $30.— N.N.; $20.— Franc Vrabec, Marija Rocina, Julka Mrčun, Roza Veenstra; $10.— N.N., M.J.; $8.— Andrej Lavrenčič, Anton Šajn (NSW); $2.— Angela Mikuletič.

Dobrotnikom Bog povrni!

Zopet se je nabralo v upravi MISLI nekaj pošiljk z denarjem, pa brez imena ter naslova pošiljatelja. Naravno ne vem, komu napisati poravnano naročnino in morebitni dar za sklad. Če se kdo bralcev spomni, da je pozabil pripisati na ali v kuverto s pošiljko svoje ime, ali pa svojega imena med darovalci za Bernardov sklad ni zasledil, naj mi prosim sporoči. Takele napake so mi neljube, a jih nisem sam kriv. Seveda jih rade volje uredim, če dobim kasnejše obvestilo, kaj in kako. — Upravnik.

Kaj pravite

POGREB IN MAŠA

"Med pogoji za botra ste v zadnji številki napisali, da ne sme biti poročen samo civilno. Kaj pa, če je poročen v kaki drugi, nekatoliški cerkvi? — A moje glavno vprašanje je, kako je s katoliškimi pogrebi? Ali sme duhovnik sorodnikom pokojnika pogreb odkloniti? Ali jim sme odkloniti mašo zadušnico?.." (Melbournski naročnik)

KO SEM v prejšnji številki pisal o pogojih za botre, sem mislil, da sem dovolj jasen — pa menda ni nikoli dovolj jasnosti v teh zadevah. Zato sem vesel, da ste vprašali; odgovor bo razčistil omenjeno "cerkveno poroko" kot pogoj za botrstvo. Pravilna poroka za katoličana je samo **po katoliškem obredu in pred katoliškim duhovnikom.** Če se izvrši v cerkvi, ali s posebnim dovoljenjem v parku, na domu, ali pa celo v cerkvi druge veroizpovedi (zelo redko in s tehtnim razlogom!), ni važno. Le taka "cerkvena poroka" velja v pogoju za botre.

Zdaj pa glavni vprašanji!

Poleg molitev in maš, ki jih za pokojne opravljamo kadarkoli, je **obred katoliškega pogreba** zadnje, kar more Cerkev nuditi svojemu verniku. Je nekaka nagrada za njegovo krščansko življenje, obenem pa z mislimi o vstajenju in večnem življenju najlepša tolažba vsem žalujočim. Ni pa pogreb zakrament, kot na primer sveti krst. Še tako veličasten pogreb sam po sebi ne odpre duši nebes, pa tudi civilni pogreb ni nikak dokaz, da je duša pogubljena. Bog ne sodi po teh zunanjostih, ampak po življenju in spravi pokojnika pred smrtjo.

Vendar svojih pogrebnih obredov Cerkev noče deliti tjavdan, ker bi bilo v mnogih primerih gotovo pravi nesmisel, v očeh ljudi pa navadna "trgovina". Zamislite si smrt nekoga — krščenega ali nekrščenega — ki je živel kot pogan, javno kazal svoje sovraštvo do Boga in vere, umrl pa nenadoma. Kaj bi bil res vreden katoliškega pogreba? Samo v primeru, če je imel zadnji trenutek še čas za iskren klic po božjem usmiljenju. Če je zmogel pokojnik dati pred smrtjo en sam skromen znak kesanja, če je z ozirom na svoj krst imel priliko vsaj pogojno sprejeti zakrament maziljenja, mu Cerkev rada ustreže s pogrebnim obredom. Ob neprevidenih smrtih slabih ali mlačnih kristjanov Cerkev še nekako predpostavlja, da so se na koncu le spomnili na Boga; pri samomorilcih sprejme mnenje zdravnikov, da na splošno niso bili odgovorni za svoje dejanje; pri smrti nekrščenega otroka katoliških družin predpostavlja željo in namen staršev, da bi bil otrok krščen, če bi ostal živ (novi pogrebni obredi posebej poskrbe za te slučaje). Težko je navesti vse razne primere, a pogoji za krščanski pogreb z upoštevanjem raznih okolnosti so vsekakor v Cerkvenem zakoniku. Cerkve redno odkloni pogrebne obrede osebi, ki sploh ni bila včlanjena v Cerkev in tudi krščeni osebi, opisani v našem prvem primeru. Njima vzporedno daje tudi osebo, umrlo naglo in brez znakov sprave, a včlanjeno v kakršno koli organizaciji, ki po svojem bistvu in pravilih zahteva od članov odklon od vere. Če je včlanjenje iz prepričanja ali zgolj iz osebnih koristi, ni važno: je pokojnikov vidni življenjski korak odklona — kot takega ga Cerkev presoja in ljudstvo gleda. Izpričevanje vere prvih kristjanov je res rodilo mučence, a brez njega bi krščanstva že zdavnaj ne bilo.

Glede **odklonitve maše zadušnice:** prepričan sem, da ne boste našli duhovnika na svetu, ki bi mašo kot tako za katerega koli pokojnika odklonil. Tudi jaz je še nisem nikoli. (Če je morda vzrok vprašanja nedavni primer med nami, ste napak poučeni). Saj za nikogar — tudi za osebo, ki ni imela cerkvenega pogreba — ni nam soditi, če je pogubljena in ji molitev ne koristi več.

Ima pa Cerkev pri tem svoje predpise, ki so — če jih resno premislimo — čisto razumljivi. Za osebo, ki iz prej navedenih razlogov ni bila cerkveno pokopana, Cerkev odklanja javno, napovedano mašo. Dovoljuje pa tiho in neoznanjeno, še najraje v kraju, kjer ni bil pokojni nikomur poznan in ni nevarnosti, da bi med verniki nastalo zaradi tega kakršno koli pohujšanje. Duhovnik ima dolžnost — če je količkaj vzroka — da se za slučaj pozanima, predno javno zadušnico obljubi ali oznani. Res bi bilo za vernike malo čudno: pogreb brez maše, molitev in duhovnika, kasneje pa napovedana maša in javne molitve z vključenim imenom istega pokojnika . . .— Izjema so seveda slučaji, ko si je krščena oseba s svojim življenjem ali končno spravo po vsej pravici zaslužila cerkveni pogreb, pa ji ga brezverni sorodniki iz lastnih nagibov niso uredili.

Naj vprašalca popravim, da Cerkev ne odklanja pogrebe ali javne napovedane zadušnice **sorodnikom**, ampak **pokojnemu.** Pokojni si je s svojim življenjem sam izbral to pot — kvečjemu nanj bi bili lahko sorodniki "slabe volje", da jih je ob svoji smrti prikrajšal za zunanjo tolažbo Cerkve. Naj bi torej razumeli duhovnikov položaj, ne pa sodili, da osebno noče ustreči. Kot verniki pa tudi vedo, da ima tiha maša za pokojnikovo dušo — če se še očiščuje — isto vrednost kot napovedana.

Razumem pa iz lastne izkušnje, da sorodnikom v teh primerih ni lahko pri srcu, saj ljubezen in žalost oslepita pametno presojo. Sam sem doživel v Ameriki, da sem moral tiho maševati za lastno teto, ko se je istočasno ne daleč proč zvrstila kolona avtomobilov za njen civilni pogreb. Čudni občutki so me prevzemali, saj bi kot duhovnik-nečak javno mašo zadušnico in pogrebne obrede rade volje opravil . . .

Kot pri krstih glede botrov tudi tu velja, da je iz-

seljenski duhovnik marsikdaj v precepu, če hoče ravnati pa svoji vesti. Avstralski duhovnik bo ustregel, ker mu slučaj morda ni poznan ali pa samo delno, ozadij pa sploh ne razume. Verjetno je mnogo bolj natančen za avstralske družine svoje župnije, ker pozna razmere.

Cerkvena pravila za pogrebe in zadušnice so ista po vsem svetu. Za Slovenijo vem, da se jih tam resno držijo, verniki v domovini pa jih na splošno razumejo in spoštujejo.

P. BAZILIJ

Fr. Philip I. Feryan O.F.M.

Holy Family Slovene Mission
47 Young Ave., West Hindmarsh, S.A. 5007

Telefon: 46-5733.

NA NEDELJO 3. oktobra smo se kot narodna skupnost udeležili evharistične procesije na zemljišču oo. pasionistov, Glen Osmond in Cross Roads. Pri tej nadškofijski prireditvi so zastopane vse župnije in etnične verske skupnosti. Prav je, da se tudi mi pokažemo kot katoliški narod. Naše lepe narodne noše pa tako ob vsaki taki priliki vzbujajo občudovanje in spoštovanje.

*

Po maši v Hindmarshu smo na nedeljo 26. septembra videli v dvorani za cerkvijo zanimiv film "Dust or Destiny", na nedeljo 24. oktobra pa "Time and Eternity". Filma sta bila namenjena našim mladincem in odraslim, katerim je vprašanje Boga pri srcu. Oba sta iz serije verskih filmov "Vera in znanost".

Mislim, da je prav, da se navadimo tudi na takele predstave, saj življenje ni vedno samo petje in ples. Naše zemsko potovanje ima svoj visoki cilj — če tega ne dosežemo, smo zaman potovali . . .

*

Več mesecev sem posvetil iskanju primernejšega prostora za našo nedeljsko službo božjo. Kapelica je premajhna, popoldanska maša enkrat na mesec v Hindmarshu pa zaradi časa ni najbolj primerna. Tudi nadškof se je zavzel za naše probleme: ponudil nam je v skoraj izključno uporabo dve cerkvici: Sv. Jožefa za Queen Elizabeth bolnišnico in pa Marijino cerkvico v okraju St. Peter's. Na žalost sem moral za obe reči, da za nas nista primerni.

Bomo videli, kaj bo pokazala bodočnost. Bog je bil doslej z nami dober in je Misijonu sv. Družine vedno stal ob strani — tudi v bodoče nam bo pomagal.

*

Starše naj spet spomnim, da je verska vzgoja otrok predvsem v njih rokah. Ne morem si misliti pouka prvega obhajila, birme ali drugih zakramentov brez redne udeležbe pri nedeljski maši. Brez nedeljske službe božje vsak zakrament izgubi svoj namen in pomen. Varujmo se pa predvsem ideje takozvanih "hatched, matched and dispatched" kristjanov, ki je med našimi ljudmi žal kar preveč v veljavi. Po naše bi rekli: izvaljeni, združeni in odpravljeni kristjani — Cerkev poznajo samo za krst, poroko in pogreb. Če vmes ni nikakega sodelovanja, jim najlepši Kristusovi nauki ne morejo prinesti veselja in miru v tem življenju, še manj plačila v večnosti.

Zgled staršev je otroku vreden več kot vse besede duhovnika pri krščanskem nauku. Tudi katoliška šola se zaman trudi vzgajati, če otrok doma ne vidi in ne vsrkava resničnega krščanskega življenja.

*

Na 22. septembra smo v Adelaidi praznovali srebrno obletnico poroke dveh naših družin: **Franca in Dinke Gojak** ter **Gracijana in Helene Pirc.** Take obletnice so pomembne zlasti v našem času, ko je iskrene ljubezni tako malo in toliko zakonov konča v brodolomu; ko besede obljube, dane pred Bogom, nimajo več trdne veljave; ko medsebojne težave več ne družijo, ampak prinašajo sovraštvo in prepir; ko medsebojna dolžna pomoč ne išče dobrobit sodruga, ampak zledeni z medsebojnem izkoriščanju in dobičkaželjnosti. Še lepši pomen prikaže naš jubilej ob tem, ker se otroci obeh družin posebej zavedajo važnosti, da so njih starši kljub težavam vztrajali in kljub preizkušnjam njim ohranili gnezdece. Saj je danes žal toliko podob koklje brez piščetov ali ptičkov brez gnezda . . .

Obe družini je nekako družila ista življenjska pot. Spoznali sta se v domači vasi, sestali v Trstu, potovali

Dva para "v srebru": Pirčev in Gojakov

skupno v Avstralijo in se izkrcali v Sydneyu ter prišli v Bonegillo. Tam ju je isti dan poročil isti duhovnik. Nato sta se zopet skupaj znašli v Južni Avstraliji, si ustvarili domek v Adelaidi in zdaj sta skupaj proslavili srebrni jubilej z obnovitvijo zakonskih obljub pred oltarjem.

Helena, Dinka in Franc prihajajo iz Golca, Gracijan iz Vojščice. Zlasti Helena se še zdaj živo spominja časov, kako sta se z Gracijanom ponovno srečala v Trstu. Takrat so vsi kričali "Trst je naš, Trst je naš . . ." Helena je resno vzela, da je "Trst naš" ter hotela tja za Gracijanom — znašla pa se je v begunjskih zaporih. A težave ne ločijo, ampak družijo: je le prišel čas, ko sta se zares našla. "Na Opčinah sem ga končno dobila in se ga kar prestrašila: ves je bil strgan ta moj ubogi Gracijan . . . Težki časi so bili . . ."

Po poroki v Bonegilli so se menili o "poročnem potovanju v Wodongo na kosilo", pa še za to ni bilo denarja. Posedeli so na hlodu v božji naravi izven taborišča, nato pa se vrnili v barake k večerji. Za poročni prstan so si izposodili od rojaka in jim je zato danes še toliko dražji spomin.

Pri Gojakovih so dobili Joška, pri Pirčevih Franka. Oba sta bila krščena na isti dan — danas imata 24 let. Jošku je sledil Robert in pridna Rosemary, ki ima še danes malo strahu, da jo pater med pridigo ne bi kaj vprašal (po maši pa ve povedati celo pridigo). Franku pa je pri Pirčevih sledila Helena. Najlepše je, kar sta ob jubileju rekla Joško in Robert: "Ponosna sva na svoje starše! Veliko stvari nismo imeli v življenju, a imeli smo njih. Njun zgled naju bo vodil v življenju". Isto čutita tudi Frank in Helenca.

Ko sta se družini vozili preko morij v neznano, nista vedeli, kako in kaj jih čaka. Danes pa so vsem jasni božji načrti, pa tudi božje varstvo in božji blagoslov. Gotovo je tudi danes še vedno dosti skrbi. A ravno v zaupanju na božjo pomoč sta si obe družini ohranili srečo. Obe družini radi pomagata drugim, tudi Misijon sv. Družine jima je zelo pri srcu. Vsa naša slovenska skupnost se obema paroma zahvaljuje za njun zgled družinskega življenja. Takih zgledov se velikokrat niti ne zavedamo — ne dvigajo in grade gradov v oblake, ampak pravo stvarnost, utrjeno v veri, podkovano z zaupanjem in prečiščeno v ljubezni do Boga in bližnjega. Bog naj jih ohranja še nadaljnih 25 let!

Po maši srebrne poroke je paroma gospa Golobova pripravila iznenadenje s srebrno torto, otroci pa so svoje "srebrne" starše povabili na "srebrnoporočno potovanje" k Starem mlinu v Hahndorf.

*

Mesec november je posvečen pokojnim. Tudi letos se bomo zbrali ob grobovih naših dragih ter se jih spomnili z blagoslovom in molitvami. Na nedeljo 7. novembra se bomo po deseti maši zbrali na Centennial pokopališču, na 14. novembra prav tako po deseti maši pri grobovih Dudley Park pokopališča, a na 21. novembra po deseti maši na pokopališču West Terrace. Na četrto nedeljo v novembru po popoldanski službi božji pa bomo obiskali cheltenhamsko pokopališče, kjer je največ slovenskih grobov.

Ne bi bilo lepo pozabiti na prijatelje in znance, še manj na svoje najdražje. Posebno v novembru bodimo s svojimi molitvami zanje posebej radodarni. Naj vsi počivajo v miru božjem!

NADŠKOF JOŽE ŽABKAR, ki je bil doslej apostolski pronuncij na Finskem in apostolski delegat za Skandinavijo s sedežem v Kopenhagenu na Danskem, je postal zdaj papeški nuncij v Islandiji. Islandska republika in apostolski sedež sta sklenila vzpostaviti diplomatske stike na ravni veleposlaništva in nunciature. Čast je za naš narod, da je za prvega nuncija papež določil ravno našega rojaka. Nadškof Žabkar je bil rojen leta 1914 v Ljubljani, duhovnik pa je postal leta 1939. Na Finskem je zastopal apostolski sedež od leta 1969.

POSEBEN REKORD je zapisan v Guinessovi knjigi rekordov in dosegel ga je Roy Sullivan, Virginia, ZDA: petkrat ga je zadela strela, pa je ostal živ in danes je 64-letnik. Zdaj je hotel svoj rekord dvigniti na šest udarov strele, kar pa mu ni uspelo: zdravnik ni mogel ugotoviti nikakih ožganin na njegovem telesu.

No ja, tudi pet strel je nekaj in težko bo dobiti nekoga, ki bo ta njegov rekord spravil v koš. Včasih je ena strela dovolj in se konča — brez rekorda . . .

AMERIŠKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA je pred volitvami v ZDA izrekla svoje. Vsak vernik naj premisli v svoji vesti in s svojim glasom podpre tistega kandidata, o katerem misli, da bo znal najbolje opravljati nelahko službo voditelja ZDA. Kandidatom pa škofovska konferenca priporoča, naj se resno zavedajo svojih dolžnosti, ki so jih voljni sprejeti. Zavzemajo naj se zlasti za odpravo tekme v oboroževanju po svetu, za priznanje osnovnih človečanskih pravic in za pomoč vsem deželam, ki trpijo zaradi vojnih grozot.

Oba kandidata — tako Ford kot Carter — sta delala pri svoji volilni kampanji neverjetne spodrsljaje. Z

izjavo, da "Sovjetska zveza ne dominira vzhodne Evrope", je Ford pokazal, kako malo pozna zunanjo politiko. Carter pa je v debati dokazal, da ne pozna razmer v latinski Ameriki. Oba morata imeti kar precej svetovalcev, ki so koristni sopotniki svetovnega komunizma. V Moskvi morajo biti njunega nepoznanja današnjih mednarodnih razmer kaj veseli . . .

INDIJA je letos ob ugodnem vremenu prvič pridelala okoli 116 milijonov ton žita, kar je dovolj za lastne potrebe in še nekaj bo ostalo za rezervo. Po dolgih letih se ji ni treba bati, kje bo žito kupila in s čim ga bo plačala. Seveda so Indijci skromni in najbrž tam ne pride na glavo toliko kruha kot po drugih deželah. A zadavoljni so nad letošnjim uspehom — z njimi pa ves čuteči del sveta, ki mu indijske razmere bude vest.

HITRO SE ZAOSTRUJEJO razmere v Rodeziji. Črnci se odločno pripravljajo na spopad z belo manjšino, ki jim noče priznati človečanskih pravic in oblasti v lastni deželi. Proces proti katoliškemu škofu Lamontu, ki se je potegoval za pravice črnih, je bil prava burka. Neustrašeni škof je v svojem dvournem "zagovoru" na sodišču rodezijski državni oblasti, tisku in radiu očital hude prekrške proti črnim domačinom. Komunizem pa razmere izrablja v svojo korist, saj zlasti v Afriki brenka na nacionalno harpo. Malo domačinov misli na to, da je to brenkanje le začasno in se za njim skriva vse drugo, kar gotovo ne bo prineslo resnične svobode.

STOTO KNJIGO je izdala letos **Slovenska kulturna akcija** v Argentini, kjer so slovenski izseljenci prav na kulturnem polju najbolj delavni in vredni vsega priznanja. Seveda tega priznanja zastonj pričakujemo v domovini, kjer o tem kulturnem delu molče, ali pa od časa do časa sprožijo nanj kvečjemu kak neokusen napad. A izdati sto knjig v petindvajsetih letih težkih izseljenskih razmer ni malenkost. Neprecenljiv doprinos je slovenskemu zdomstvu, pa tudi kulturni ustvarjalnosti naroda v matični domovini. Slovenska literarna zgodovina o tem enkrat ne bo mogla molčati, četudi so danes s silo zamašena vsaka usta, ki bi rada o tem kaj rekla, in strto vsako pero, ki bi hotelo o tem pisati.

Kot stota knjiga SKA je izšlo **Zbrano delo Franceta Balantiča** na 235 straneh, v ureditvi s komentarjem in v ilustrirani opremi Franceta Papeža. S knjigo je med vojno tragično umrli Balantič doživel že četrto izdajo svojih pesmi, od katerih je samo prva izšla po smrti v domovini. Druga izdaja, ki naj bi izšla doma tik pred koncem vojne, je bila že v tisku, a je žalostno končala v vevški papirnici — pesnika pa je zakril sramotni molk, ki še danes traja.

IAN SHEVILL, anglikanski škof Newcastla, N.S.W., se je nedavno vrnil iz Rusije. Vodil je avstralsko anglikansko delegacijo, ki je bila deset dni gost moskovskega pravoslavnega patriarhata. Mož zna zdaj povedati in pisati čudovite stvari: o svobodi vere v Rusiji, o "toplem razumevanju" med Cerkvijo in oblastjo . . . O kakršnem koli preganjanju ni našel niti sledu . . . Formula koeksistence med Cerkvijo in ateizmom čudovito deluje. Delovanje Cerkve je celo z državnim zakonom dovoljeno in zaščiteno . . .

Vse skupaj ni vredno komentarja, ampak le pomilovanja. Je pa tudi lep dokaz, kaj zmore celo na osebi takega formata deset dni ruskega VIP-dvorjenja ter pranja možganov obenem.

Ukrajinski duhovniki v Avstraliji s škofom Praškom na čelu so povabili škofa Shevilla na javno razpravo o verski svobodi v Rusiji, pa se ni odzval. Bi mu bilo najbrž malo prevroče ob številnih dokazih, koliko je v resnici vredna . . .

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

Le križ nam sveti govori, da vid'mo se nad zvezdami!

SLOVENSKI JEZIK

SLOVENSKI JEZIK JE MEHAK,
PREPOLN MLADOSTNE JE MILINE;
PRIJETNO ZVOČEN JE IN BLAG,
VES POLN PREŽLAHTNE JE TOPLINE.

NAŠ JEZIK JE KOT MED SLADAK,
OPOJNO NA UHO UDARJA,
ZATO JE SRCU LJUB IN DRAG,
RAD V NJEM SE ČLOVEK POGOVARJA.

NAJ BO ZAHVALJENO NEBO
ZA JEZIK ŽLAHTNI, BLAGI, MILI!
DO SMRTI NAM NAJDRAŽJI BO,
NENEHNO BOMO GA LJUBILI!

LUDVIK CEGLAR

DRAGI OTROCI!

Vsako leto adelaidski "The Sunday Mail" sponzorira natečaj "Make-a-Book", ki ga prireja Children's Book Council of Australia. Za Južno Avstralijo je letos tekmoval tudi VLADO GOJAK, ki ima komaj 13 let in je bil rojen v Adelaidi. Oče je doma iz Golca, mati iz tržaške okolice, v Avstralijo pa je družina dospela leta 1954. Vlado je za svojo knjižico "The First Book of Transylvanian Horror Poems" dobil prvo nagrado. Obsega šest pesmi, katere je mladi pesnik opremil tudi z lastnimi ilustracijami ter z njimi dokazal, da je tudi umetnik. Tako iz pesmi kot iz slik so razsodniki zlahka razbrali Vladotovo izvirno domišljijo, pesmi pa ocenili seveda tudi po obvladanju angleškega jezika, primernem fantovi starosti. Vladotova knjižica zdaj roma po vseh južnoavstralskih šolah, na ogled je bila širšemu občinstvu tudi v veletrgovinah. Vlado je poleg denarne nagrade dobil diplomo, podpisano od generalnega direktorja za vzgojo Mr. A. M. Jones-a, izročila pa mu jo je Lady Mark Oliphant, soproga južnoavstralskega guvernerja.

Vladotu je dal pobudo za ta prvenec učitelj, ki je po rodu Italijan, zanima ga pa Romunija kot del romanskih narodov. Tam so transilvanski gozdovi, o katerih je dosti strašnih zgodb, ki jih domišljija ljudi povečava in povezuje s preteklostjo. Vlado je znal tem transilvanskim strahovom dati značaj v verzih in sliki.

Naš pesnik je priden in lepega vedenja, v šoli izvrsten študent, dober v športu, poleg tega eden najboljših bralcev angleških beril pri službi božji, tako v cerkvi v Beverley kot pri nas. Dialekt svojih staršev dobro govori, pravilna slovenščina mu seveda dela težave. Pravi pa, da se bolj in bolj vživlja v "nov-patrovslovenski jezik", ki ga sliši pri maši, kakor pa v jezik, ki ga čeblja s svojo sestrico Miro, ali pa mamo in atom.

Vladotu čestitamo in smo ponosni nanj. Priznanje zaslužijo tudi starši. Prepričani smo, da bodo še vnaprej vzbujali v Vladotu in Miri (ima štirnajst let in je tudi ena prvih v šoli) vse, kar je lepo in dobro. Saj moramo talente, ki jih je Bog naklonil v svoji dobroti, razviti ter z njimi plemenititi sebe in druge. Ravno starši pri tem lahko največ storijo s svojim razumevanjem in podporo.

IZ NAŠE ŠOLE V KEW. — Zelo sem vesela, da imamo tako velik razred slovenskih učencev, med katerimi sem tudi jaz. Komaj čakam, da pride prva in tretja nedelja v mesecu: zopet se srečam s svojimi sošolci in prijateljicami. Vedno se imamo veliko povedati. Uči nas setra Pavla, ki jo imamo vsi radi.

Šolski razred je zraven slovenske cerkve, ki je zelo lepa. Vsi smo nanjo ponosni. Ko so jo gradili, je pomagal tudi moj ata. Za cerkvijo pa imamo papagaje, ki govorijo. Med pavzo se igramo z mucki in tudi polno golobov je vsenaokrog. Tako nam ni nikoli dolgčas, kadar obiščemo Kew.

Vse slovenske otroke po Avstraliji pozdravlja **Maria Vučko, 8**, Glenroy, Vic.

Dragi Striček! Tudi jaz sem mislil, da imaš dolgo brado in svinčnik v roki. Ker si zadnjič Marku odgovoril, da nisi tak, si me malo razočaral. Pa bom vseeno rad poskušal prebrati naš Kotiček. Mamica mi pomaga in mi razloži take besede, ki jih ne razumem.

Ali imaš Ti tudi mucka? Našemu je ime Risko, a krstil ga nisem jaz, ampak moj ati. Je zelo pameten, saj razume po angleško in po slovensko, le mijavka samo po svoje.

Lepo Te pozdravljam in tudi ostale otroke, ki to berejo! — **Paul Sherai**, 12, Junee, N.S.W.

Dragi Pavel! Nič ne bodi razočaran — tudi brez brade sem lahko dober striček! Da imamo tudi tukaj v Kew mucke, lahko razbereš iz drugega pisma v Kotičku. Tudi naši znajo mijavkati samo po svoje. Tisto nisi dobro napisal, da je tvojega mucka ata krstil. Dal mu je samo ime, krščen si bil pa ti, ko si postal kristjan. Bodi priden in Riska lepo pozdravi! — Tvoj **Striček.**

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

MELBOURNE, VIC. — Pri moji "tipkariji" mi je zmanjkalo prostora, zato naj poročilo pride semkaj, četudi je že malo pozno. Saj pravi pregovor: Bolje kasno kot nikoli! — Dne 2. septembra sta obhajala 25-letnico skupnega življenja naša znana in dolgoletna naročnika iz Yarraville, **George Marinovich in Pavla r. Moravec.** George je iz Hrvaške Istre, Pavla iz Idrije, našla pa sta se menda v Trstu, kjer sta tudi stopila pred oltar. Kot ju poznam, ju veže še ista iskrena ljubezen, le da je po četrtini stoletja še močnejša in bo držala tudi zlatemu jubileju naproti.

Naša srebrnoporočenca sta zvečer na dan obletnice prišla s svojima otrokoma v slovensko cerkev, kjer sta med mašo obnovila zakonsko obljubo. Ganljive so takele prilike in lepi mejniki v življenju. Škoda bi bilo, da bi šle mimo. Zlasti še danes, ko vera in zakonska zvestoba mnogim ne pomenita veliko. Pa sta toliko vredni za srečno in mirno življenje.

Našemu "srebrnemu paru" želimo obilo blagoslova na nadaljni skupni poti! — **P. Bazilij.**

JUNEE, N.S.W. — Z zanimanjem sem prebrala članek "Naša narodna dediščina" v zadnji številki MISLI. Res ima toliko lepih misli za nas v zdomstvu. Tudi med nami je toliko družin, ki mislijo, da je z njihovim slovenstvom vse opravljeno, če imajo doma nekaj lesenih domačih stvari, ki so jim jih poslali sorodniki iz domovine v spomin. In če od časa do časa navijejo slovensko ploščo, je mera njihovega slovenstva čez rob polna. No, morda bi pridala še obisk slovenske zabave, da se nanorijo za nekaj tednov. Resnične kulture, ki je naš narod ohranila skozi stoletja, ni v njihovem domu in njih glavah kaj najti. Vero, ki je to kulturo oplajala in dajala narodu moči v borbi za obstoj, so odvrgli kot zastarelo in v novih razmerah samo v napotje. Če jih kdo vpraša po narodnosti, se odgovor navadno glasi, da so "Jugoslovani". "Zakaj bi se moji otroci učili slovensko, saj ne bodo potrebovali . . ." mi je nedavno rekla ena takih Slovenk. Da me je še bolj udarilo, mi je pet minut kasneje ponosno razkazovala krasno narodno nošo, ki jo je dobila od domačih pred tremi leti. Skrbno ima shranjeno v omari — oblekla je še ni in je verjetno tudi ne bo, pa tudi posodila je ne bi nikomur, o tem sem prepričana. Iz razgovora vem, da njena družina ni dala še niti centa za nobeno slovensko ustanovo, ki se med nami bori za ohranitev slovenstva, še najmanj za slovensko versko središče. Res žalosten primer, ki pa — se mi zdi — med nami ni ravno osamljen. Kaj pravite?

Ob takemle "slovenstvu" me zazebe v dno duše. V meni pa zagori še večje spoštovanje do vseh, ki se nesebično trudijo za našo narodno skupino in ji podaljšujejo življenje. Že samo delo MISLI, ki so tako dobrodošle zlasti nam izven slovenskih središč. Kolikokrat prebiram stare letnike, obujam sto spominov na leta, ko sem še sama živela v Sydneyu in bila del slovenske skupnosti. Bog daj, da bi še dolgo prihajale med nas in nam krepile duha ter slovensko srce! Kljub življenju v zdomstvu moramo ohraniti svojo narodno dediščino, resnično in iskreno zvesto slovenstvo, ne le nekaj zunanjosti brez duše!

Ker že omenjam MISLI, naj dodam še tole: nedavno mi je prijateljica rekla, da MISLI nima rada, ker "pišejo proti domovini". Začudila sem se. Nič takega nisem doslej našla v našem mesečniku. Ravno nasprotno: brez posladkanega in solzavega domotožja nam ljubezen do rodne grude bude in ohranjajo. Povedo pa resnico in prav je tako. Kaj smo res že tudi v izseljenstvu tako

---

ZAHVALA. — Angela Torjan in ostali sorodniki pokojnega Jožeta Torjana, tukaj in v domovini, se iskreno zahvaljujejo vsem za številne velikodušne darove kot pomoč pri kritju pogrebnih stroškov, kakor tudi za vse izraze sočutja in vsestransko oporo v času žalovanja. Bog naj vsem stotero povrne! — Angela Torjan, South Wentworthville.

OTROCI! Med mladino je precej nesreč z orožjem in razstrelivom. Če ima očka lovsko puško in zna z njo ravnati, s tem še ni rečeno, da znaš tudi ti. Tudi vsake vrste razstreliva je kaj nevarna igrača, ki lahko stane mlado življenje. Zato se vedno ogibaj vsake druščine, ki se hoče igrati z resnimi in nevarnimi stvarmi: z orožjem, naboji in razstrelivom.

Dolžnost staršev je, da so take "igrače" pod ključem in mladini nedostopne. Ko je nepazljivost in nesreča tu, je prekasno in tudi jok ne pomaga. — Striček.

MELBOURNSKA DRUŽINA bi rada sprejela v svojo sredo slovensko upokojenko, ki si želi mirni kotiček in domačo družbo. V družini bi preživela ostarela leta kot ena izmed njih. — Ime in naslov posreduje uredništvo MISLI.

daleč, da ne znamo več ločiti domovine od režima? Kdo nam vsiljuje te nove meje domovinske ljubezni? Potem nihče nas ni ljubil domovine, da smo izbrali tujino, ker nam režim ni bil povolji. Kakšna krivica in laž ob mislih, kako težko smo zapuščali svoj rodni krov. Domovinske ljubezni nam res nihče nima pravice krojiti po svojih političnih merilih, ki ravno z ljubeznijo nimajo nič skupnega. MISLI spoštujem prav zato, ker so ohranile zravnano hrbtenico in skušajo tudi v nas ohraniti svobodnjake. Žal mi je, da danes mnogi tonejo v čudnem strahu in lezejo v moderno tlačanstvo.

Iskrene pozdrave vsem bralcem, MISLIM pa še mnogo let! — **Marija N.**

MELBOURNE, Vic. — V oktobru je srečal Abrahama dolgoletni naročnik MISLI **Edi Polajnar** in mu vsi njegovi znanci ter prijatelji k tej življenjski prelomnici iskreno čestitamo. V juniju je utrpel srčni napad, ki pa ga je — trdna gorenjska grča — srečno prestal. Edi je veliko let žrtvoval tukajšnjemu Slovenskemu društvu in je v letošnjem odboru do svoje bolezni vršil tajniške dolžnosti. K jubileju mu želimo zlasti zdravja. Bog daj, da bi tudi drugo polovico stoletja tako dobro "zvozil" kot je prvo in v svojem prijetnem domu v Templestowe ter v krogu svoje družine dočakal častitljivo gorenjsko starost. — Dasi malo pozno, naj ob tej priliki izrečemo čestitke tudi njegovi hčerki Vicki, ki je letos na melbournski univerzi diplomirala iz farmacevtike.

Iz melbournskega VESTNIKA povzemamo, da si je peti križ v letošnjem juniju naložil na svoja ramena tudi **Marijan Lauko**, z Abrahamom pa sta se srečala tudi blagajnik S.D.M. **Werner Remšnik** in **njegova soproga.** Tudi tem našim znancem: Na mnoga leta! — **Poročevalec.**

BERRI, S.A. — Mnogi še verjeli ne bodo, pa vendar je res in vredno je napisati: ostalim slovenskim radijskim oddajam po naših avstralskih središčih se je nedavno pridružila tudi tukajšnja polurna na 5RM. Imamo jo vsaki ponedeljek od pol osmih do osmih zvečer (prva oddaja je bila 23. avgusta), vse pa kaže, da jo bomo na željo poslušalcev — tudi Avstralcev in drugih narodnosti — podaljšali na celo uro.

Razlika med našo in ostalimi slovenskimi oddajami je v tem, da nam oddaje ni poklonila država. Naše tukajšnje "središče slovenskih sadarjev" šteje komaj okrog

TURISTIČKA AGENCIJA

Theodore Travel Service P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney, 2010.

PRIDITE OSEBNO, TELEFONIRAJTE ALI PIŠITE:

33-4385

Tel.: 33-4155, A.H. 32-4806
33-5995

- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte

IATA

Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano agencijo, katera objavlja veliki **Q** *za* **Q***antas*

V uradu:
RATKO OLIP

* * *

BLACKTOWN 6 Campbell St., Tel. 622-7336
PENRITH 498 High St., Tel. (047) 31-3588 A.H. 32-4806.

PODRUŽNICA:

SYDNEY 269 Elizabeth St., Tel. Tel. 26-5940

dvajset naslovov. Vsak nekaj prispeva, nekaj dobimo od oglasov, pa pokrijemo stroške. Vsaj enkrat na teden imamo v vseh domovih slovensko glasbo, ostalim so pa naše melodije tudi zelo povolji. Pri sporedu nam brezplačno pomaga znana televizijska in radijska osebnost Rocky Page, Hauptmanov Peter pa se je tudi kar dobro vživel v vlogo slovenskega radijskega napovedovalca.

Kako daleč nas nesejo zračni valovi, ne morem reči. Bližnji kraji (Renmark, Mildura . . .) nas slišijo, pa tudi Adelaide nas verjetno lahko ujame.

Pozdrave vsem Slovencem iz nasadov pomaranč in limon, marelic in breskev ter naših vinogradov, ki že prijazno zelene ter obetajo dobro kapljico! — **Poročevalec.**

REŠITEV KRIŽANKE PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Vodoravno: 1. progres; 8. ozračje; 9. etničen; 10. časomer; 11. Irska; 13. ateističen; 14. terapijski; 20. vdati; 22. ponekod; 23. ročnika; 24. tresoča; 25. njegovi. — **Navpično:** 1. pretihotapiti; 2. odnos; 3. ročnat; 4. sončni; 5. presit; 6. ščemeč; 7. detronizirati; 12. kava; 14. izid; 16. ranjen; 17. poklon; 18. Jadran; 19. kvačke; 21. adijo.

Rešitev so poslali: Aldo Simoni, Sr. Maksimilijana, Vera Režnar, Lidija Čušin, Jože Grilj, Albin Drašček, Darica in Ivan Slavec, Alenka in Eva Žigon, Jožica Jurin.

Izžrebana je bila **Vera Režnar.**

Slovensko gradbeno podjetje

CLAUDIA HOMES

se priporoča melbournskim Slovencem
za nove zgradbe, za povečave
in razne prezidave hiš, kakor tudi
za manjša popravila po domovih.

A. & G. PAVRIČ

51 Ross Street, East Doncaster, Vic. 3108
Telefon: 842 5838

ZMERNE CENE — DOBRO DELO!

MELBOURNSKI SLOVENCI!
Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z MAKSOM HARTMANOM
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.
Kličite čez dan: 311 6366
RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.
(vprašajte za Maksa Hartmana!)
Ob večernih urah
kličite Maksovo številko doma: 850 4090

"Moj mož je brez moje pomoči čisto nemočen".

"Kaj šele moj! Vsako pot, ko si šiva gumb ali krpa luknjo, mu moram nit vdeti".

* * *

"Jakec, ali si gluh? Že sedemkrat sem te poklicala . . ."

"Saj ni res! Samo šestkrat. Sem štel".

PHOTO Micky's Studio

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE
Tel. 63 1650
in
242 HIGH STREET, KEW, VICTORIA
Tel. 862 1039

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike smo Vam na uslugo v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

TOBIN BROTHERS
funeral directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,	
189 Boundary Road,	**329 6144**
MALVERN,	
1382 High Street,	**50 4720**
SPRINGVALE-DANDENONG,	
505 Princes Highway, Noble Park,	**546 7860**
MENTONE,	
3 Station Street,	**93 2460**
FRANKSTON,	
232 Cranbourne Road,	**781 2115**

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

PRIDOBI DA BO UMRL VSAK DOBRO VEPA, KDAJ KAKO IN KJ

NOVEMBRSKI SPOMENIŠKI NAPIS:

Leva stran: 1. revščina; 2. zapaca; 3. kljuje; 4. doda k svojemu; 5. brez nje ni poroke; 6. prislov (isto kot bogsigavedi); 7. ptica-tatica; 8. napis na križu.

Desna stran: 1. neobuta, gola noga; 2. angleška beseda za biser; 3. kraj na Notranjskem; 4. ni razsut, ker ga vez drži skupaj; 5. muči, večkrat tepe; 6. natakar; 7. boljši je od kruha; 8. ostanek gorenja.

Če si vstavil pravilne besede, ti bodo črke na mestu debelo tiskanih črtic povedale za nas vse kaj pomenljiv izrek.

Rešitev pošljite najkasneje do 22. novembra na uredništvo!

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

● Ves svet je pristopil k izvajanju našega zelenega plana: Poljaki nam pridelujejo čebulo, Egipčani krompir, Madžari zelje, Nizozemci korenje, Bolgari kumare, Romuni papriko, plan uvoza za preostale pridelke pa menda še ni določen . . .

● Ni važno, kako se plaziš, marveč: kam.

● Referat prebral je atraktivno,
v njem omenil vile, kramp in plug,
zleknil se potem rekreativno,
da bi mu prišel na misel — drug.

● Denar odpira vrata in zapira usta.

● Našel sem skupni jezik s šefom: kadar on govori, jaz molčim.

● Z zlatimi časi je tako, da so časi ostali, zlato je pa šlo.

● Na trgu. — "Morate imeti pa presneto lepo pokojnino, da zdaj kupujete peteršilj". — "Kje pa, gospa, ta šopek peteršilja sem kupila možu za rojstni dan".

● Tam, kjer samo vodilni skupaj držijo, malo bolj glasni delavci po najkrajši poti frčijo.

● Nekateri samo dajajo nasvete, drugi jih samo poslušajo, vsi pa smo prepričani, da so jih oboji potrebni.

● "Veš, da je Slovenija z odhodom umske delovne sile med zdomce izvozila med vsemi našimi republikami največ pameti na tuje?" — "Vem, to se doma kar precej pozna".

● Pridnost si mogoče zasluži pohvalo, plačana je pa zelo slabo.

Potrebujete TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

MELBOURNSKI ROJAKI!

Ste že kdaj mislili,
da bi svojim otrokom nabavili
v pomoč pri šolskem pouku

THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYCLOPEDIA?

Pokličite rojakinjo DANILO ŠTOLFA
telefon 306 2664,
pa boste v domačem jeziku zvedeli
vse informacije ter po želji uredili nakup!

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 42-7417

se priporoča melbournskim Slovencem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

MELBOURNSKI ROJAKI

Potrebujete morda priznanega TOLMAČA za sodišče ali kako drugo važno zadevo?

Obrnite se z zaupanjem
na rojakinjo JANJO SLUGA!

48 SMITH STREET
ALPHINGTON, Vic., 3078

Telefon:
49-4748
41-6391

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165 N.S.W.

TELEFON: 72-1583

Ste poravnali naročnino za MISLI???

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5 % na vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

Poizkusite vinsko podjetje rojaka FELIXA KRAMBERGERJA — ne bo Vas razočaralo!

THE MAR-LIX Co.

ima na zalogi odlična vina vseh vrst.

Lepo je postreči gostu v slovenski hiši
z vinom imena HALOŠKI BISER
ali ZLATA KAPLJICA, pa tudi domači CVIČEK imamo.

520 ANZAC HIGHWAY Reg. Office: 87 PENZANCE ST.
GLENELG, 5045, S.A. — Tel.: (08) 295 1184

Naša zastopstva:

SYDNEY:

A. BREZNIK, 21 JUDGE STREET, RANDWICK, 2031 N.S.W. — Telefon: 399 9061
J. JURIN, 166 FRANKLIN STREET, MATRAVILLE, 2036, N.S.W. — Telefon: 661 6406
A. SMOLEY, 41 CAROLINE ST., GUILDFORD, 2161, N.S.W. — Tel. 632 2512 in 632 8837
E. ŽIŽEK, 72 IBERIA STREET, PADSTOW, 2211, N.S.W. — Telefon 771 4162

CANBERRA:

S. SAVIDIS, GRIFFITH SHOP-N-SAVE, 8 BARKER STREET, GRIFFITH, 2603, A.C.T. — Telefon: 95 8108

WOLLONGONG:

V. & F. COSTA, WINE and SPIRIT MERCHANTS, 108 RAILWAY STREET, CORRIMAL, 2518, N.S.W. — Telefon: 84 3791

MELBOURNE:

M. PROSENIK, GRAND HOTEL, 335 BURNLEY STREET, RICHMOND, 3121, VIC. — Telefon: 42 7515
I. PETRIČ, 15 CHEVIOT ROAD, NOBLE PARK, 3174, VIC. — Telefon: 798 4676

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.

182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

PUTNIK

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede razervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755